

Түмэн Шувуут ХК болон түүний охин компаниуд

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан болон
Хараат бус аудиторын тайлан
2025 оны 12-р сарын 31

АГУУЛГА**ХУУДАС**

ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

1

НЭГТГЭСЭН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН

2

НЭГТГЭСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

3

НЭГТГЭСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

4

НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД

5

№ 133/4
Танай _____-ийн № _____-т

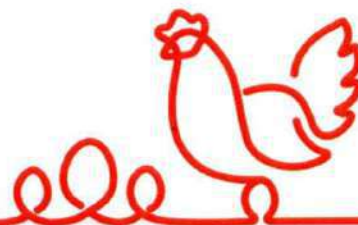
Г 2026. 04. 10

ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГЫН
МЭДЭГДЭЛ

Жигжид овогтой Болд би “Түмэншувуут” ХК (цаашид "Групп" гэх)-ийн Гүйцэтгэх захирлын хувьд, Найманжин овогтой Должинсүрэн би тус Группийн ерөнхий нягтлан бодогчийн хувьд ард хавсаргасан 1-ээс 43 хуудас дахь Группийн 2025 оны 12-р сарын 31-нээрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг холбогдох Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэсэн бөгөөд 2025 оны 12-р сарын 31-нээрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал ба уг өдрөөр тасалбар болгосон тайлант жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүн болон нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээг шударгаар үзүүлж байна гэдгийг үүгээр мэдэгдэж байна.

Ж.Болд
Гүйцэтгэх захирал

Н.Должинсүрэн
Ерөнхий нягтлан бодогч

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Түмэн Шувуут ХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчдэд,

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан**Дүгнэлт**

Бид Түмэн Шувуут ХК болон түүний охин компаниуд (хамтад нь "Групп" гэх)-ийн 2025 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан, уг өдрөөр дуусгавар болгосон тайлант жилийн нэгтгэсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан, нэгтгэсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан болон нягтлан бодох бүртгэлийн материаллаг бодлогуудын товчоо болон бусад тайлбар тодруулгуудаас бүрдсэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудад аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Бид, дээр нэрлэсэн санхүүгийн тайлангууд нь Группийн 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусгавар болсон нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүн болон нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл ("НББООУСЗ")-өөс баталж гаргасан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (цаашид "СТОУС-Нягтлан бодох бүртгэлийн стандартууд" гэх)-ын дагуу үнэн, шударгаар илэрхийлж байна гэж дүгнэж байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандарт (цаашид "АОУС" гэх)-ын дагуу гүйцэтгэсэн болно. Уг стандартуудын дагуу бидний хүлээх үүргийг энэхүү тайлангийн Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлангийн Аудиттай холбоотой Аудиторын Үүрэг хэсэгт тусгасан. Бид Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Стандартын Зөвлөлөөс баталсан Мэргэжлийн нягтлан бодогчдын ёс зүйн дүрэм (цаашид "НББЗОУСЗ-ын дүрэм" гэх)-ийн дагуу Группээс хараат бус ба НББЗОУСЗ-ын дүрмийн дагуу бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь аудитын дүгнэлт гаргах хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл болно гэж итгэж байна.

Аудитын гол асуудал

Бидний мэргэжлийн үнэлэмжээр Аудитын гол асуудал нь тайлант жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн ач холбогдолтой, нөлөө бүхий асуудал юм. Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлт гаргахдаа эдгээр асуудал бүрт тусад нь дүгнэлт гаргаагүй болно. Бид дараах асуудлуудыг гол асуудал гэж тодорхойлсон.

Аудитын гол асуудлууд**Биологийн хөрөнгийн үнэлгээ**

СТОУС-ын дагуу биологийн хөрөнгийг бодит үнэ цэнээс борлуулалтын зардлыг хассан дүнгээр хэмжиж, тайлагнахыг шаарддаг хэдий ч Компанийн биологийн хөрөнгийн хувьд бодит үнэ цэнийг нь тодорхойлох идэвхтэй зах зээл, харьцуулах мэдээлэл байхгүй тул Компани биологийн хөрөнгийг өртгөөс хуримтлагдсан хорогдол болон үнэ цэний бууралтыг хассан дүнгээр хэмжсэн. Хорогдуулгын хугацааг тухайн биологийн хөрөнгөөс хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн хүлээн авах хугацааг үндэслэн тооцоолж, шулуун шугамын аргаар хорогдуулдаг.

2025 оны 12-р сарын 31-нээрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд 8,795,641 мянган төгрөг (2024 оны 12-р сарын 31: 5,519,581 мянган төгрөг)-ийн биологийн хөрөнгө тусгагдсан. Санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 13-г үзнэ үү

Бидний гүйцэтгэсэн аудитын горимууд

Биологийн хөрөнгийн үнэлгээтэй холбоотой бидний гүйцэтгэсэн горимууд:

- Биологийн хөрөнгийн үнэлгээг тодорхойлох дотоод процессын талаар ойлголт олж авч, холбогдох хяналтын үр ашигтай байдлыг үнэлсэн;
- 2025 оны 12-р сарын 31-нээрх биологийн хөрөнгийн хувьд түүврийн аргаар холбогдох өртгийг анхан шатны баримт руу шалгасан;
- Биологийн хөрөнгийн үнэлгээг тодорхойлоход ашигласан удирдлагын гол таамаглалын талаар удирдлагаас тайлбар авсан;
- Биологийн хөрөнгийн хорогдлын хугацааг тодорхойлсон удирдлагын тооцоолол болон үнэлэмжийн зохистой байдлыг үнэлсэн;
- Биологийн хөрөнгөтэй холбоотой санхүүгийн тайлангийн тодруулгын бүрэн зөв, зохистой байдлыг үнэлсэн.

Onch & Company тухай

Onch & Company нь Монгол Улсын Оюуны өмчийн газарт бүртгэлтэй барааны тэмдэг юм. Энэхүү тэмдэгийг Онч Аудит ХХК, Онч Зөвлөх үйлчилгээ ХХК, Онч Татварын Зөвлөх үйлчилгээ ТМЗ ХХК-иуд ашиглах эрхтэй бөгөөд тэдгээр нь аудит, эрсдэлийн удирдлага, татвар болон хуулийн зөвлөгөө, консалтинг болон санхүүгийн зөвлөгөө зэрэг мэргэжлийн үйлчилгээг Монголын харилцагчдад үзүүлдэг байгууллагууд юм.

© 2026. Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл Onch & Company-тай холбогдоно уу.

Аудитын гол асуудал (үргэлжлэл)**Аудитын гол асуудлууд****Бидний гүйцэтгэсэн аудитын горимууд****Засгийн газрын буцалтгүй тусламж**

Групп нь тайлант жилд Хүнс, Хөдөө Аж Ахуй, Хөнгөн Үйлдвэрлэлийн Яамнаас тахианы мах, өндөгний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх зорилгоор үйлдвэрлэлээ өргөтгөх зориулалттай нийт 20.9 тэрбум төгрөгийн зээлийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр хүлээн авсан. Уг зээлийн гэрээний хүрээнд хүлээн авсан зээлийн анхны болон дараа үеийн хэмжилтийн нарийн төвөгтэй байдал, мөн засгийн газрын буцалтгүй тусламж нь онцгой шинжтэй ажил гүйлгээ учир бид эдгээр асуудлыг аудитын гол асуудлаар тодорхойлсон.

2025 оны 12-р сарын 31-нээрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд 39,597,038 мянган төгрөг (2024 оны 12-р сарын 31: 25,233,351 мянган төгрөг)-ийн хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдсэн зээл тусгагдсан. Мөн 2025 оны 12-р сарын 31-нээрх тусдаа санхүүгийн байдлын тайланд 5,129,573 мянган төгрөг (2024 оны 12-р сарын 31: 4,593,802 мянган төгрөг)-ийн хойшлогдсон засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн орлого тусгагдсан байна. Санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 17-г үзнэ үү

Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн орлого хүлээн зөвшөөрөлт болон зээлийн бодит үнэ цэний хэмжилт, хүлээн зөвшөөрөлттэй холбоотойгоор:

- Засгийн газраас тавьж буй шалгуур үзүүлэлт, тэдгээрийг хангасан байдалд үндэслэн Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн шалгуур хангаж буй эсэхийг шалгасан;
- Зээлийн анхны бодит үнэ цэний тооцооллыг давтан гүйцэтгэсэн;
- Хойшлогдсон засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн орлогын хорогдуулалтыг нэгтгэсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайланд үнэн зөв бүртгэсэн эсэхийг шалгасан.

Дуусаагүй барилгын өртөг бүрдэлт ба хүлээн зөвшөөрөлт

Групп нь "Түмэн шувуут-3" тахианы аж ахуйн шинэ фермийн бүтээн байгуулалтын ажлыг 2024 оноос эхлүүлсэн ба 2024 оны 12 сарын 31-ний байдлаар дуусаагүй барилгын үлдэгдэл 16,820,010 мянган төгрөг байсан. 2025 оны туршид нийт 17,251,008 мянган төгрөгийн капиталжуулах зардал нэмэгдэж гарсан мөн эхний ээлжийн өндөглөгч болон дэгдээхэйн байрууд ашиглалтад орсон тул 19,386,224 мянган төгрөгийг холбогдох үндсэн хөрөнгө рүү ангилсан. 2025 оны 12-р сарын 31-нээрх тусдаа санхүүгийн байдлын тайланд 14,684,794 мянган төгрөгийн өртгийг дуусаагүй барилга дансанд хуримтлуулан бүртгэсэн байна.

Бид дуусаагүй барилгын өртөг бүрдэлт, капиталжих хүүгийн өртгийн тооцооллын нарийн төвөгтэй байдлын улмаас аудитын гол асуудал болгон авч үзсэн. Санхүүгийн тайлангийн Тодруулга 11-ыг үзнэ үү.

Бид төслийн өртөгтэй холбоотойгоор дараах горимуудыг гүйцэтгэсэн:

- Тайлант жилийн туршид нэмэгдэж гарсан капиталжуулсан зардлуудаас түүвэрлэж тэдгээр зардлууд нь бүтээн байгуулалттай шууд холбоотой гарсан эсэх болон капиталжуулах шаардлага хангасан эсэхийг шалгасан;
- Дуусаагүй барилгаас холбогдох үндсэн хөрөнгийн ангилал руу бүртгэгдсэн 19,386,224 мянган төгрөг нь зохих үндсэн хөрөнгийн ангилалд бүртгэгдсэн эсэх болон ашиглаж эхэлсэн хугацаанаас элэгдүүлж эхэлсэн эсэхийг шалгасан;
- Дуусаагүй барилгын өртөгт капиталжуулсан зээлийн хүүгийн өртгийн тооцооллын үндэслэлтэй байдлыг давтан тооцоолж шалгасан.

Бусад мэдээлэл

Группийн удирдлага нь бусад мэдээллийн талаар үүрэг хүлээнэ. Бусад мэдээлэлд захирлууд ба гүйцэтгэх удирдлагын мэдэгдэл болон жилийн тайланд агуулагдсан мэдээллүүд орох бөгөөд санхүүгийн тайлан болон энэхүү аудиторын дүгнэлт орохгүй.

Энэхүү нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд өгсөн манай аудиторын дүгнэлт нь бусад мэдээллийг хамраагүй бөгөөд бид бусад мэдээлэлд ямар нэгэн дүгнэлт өгөхгүй.

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотойгоор бид бусад мэдээллийг унших үүрэгтэй бөгөөд бусад мэдээлэл нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан эсвэл аудитын ажлын хүрээнд олж мэдсэн мэдээллээс материаллагаар зөрүүтэй эсвэл зөрүүтэй мэт харагдаж байгаа эсэхийг авч үзэх ёстой. Хэрэв бид хийсэн ажил дээрээ үндэслэн бусад мэдээлэл нь материаллаг алдаатай байна гэж үзвэл бодит мэдээллийг тайлагнах үүрэгтэй. Үүнтэй холбоотойгоор ямар нэгэн тайлагнах зүйл байгаагүй болно.

Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлантай холбоотой Удирдлага болон Засаглах Эрх Бүхий Этгээдийн Үүрэг

Удирдлага нь нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаа СТОУС-Нягтлан бодох бүртгэлийн стандартуудын дагуу бэлтгэн шударгаар илэрхийлэх, эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг алдаа эсвэл санаатай зальт үйлдлээс үүсэлтэй материаллаг хэмжээний алдаагүйгээр бэлтгэж, шударгаар илэрхийлэхийн тулд удирдлагаас шаардлагатай гэж тогтоосон дотоод хяналтыг хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Удирдлага санхүүгийн тайланг бэлтгэх үедээ Группийн үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах чадамжийг үнэлэх, уг чадамжид нөлөөлөхүйц нөхцөл байдлын талаар шаардлагатай үед тодруулах болон Группийг татан буулгах, үйл ажиллагааг нь зогсоох, эсвэл үүнээс өөр боломжит сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг ашиглан санхүүгийн тайлангаа бэлтгэх үүрэгтэй.

Засаглах эрх бүхий этгээд нь Группийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэгтэй.

Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлангийн Аудиттай холбоотой Аудиторын Үүрэг

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ алдаа эсвэл санаатай зальт үйлдлийн улмаас материаллаг хэмжээний алдаагүй илэрхийлэгдсэн эсэх талаар үл үндэслэлтэй нотолгоо олж авах болон бидний дүгнэлтийг агуулсан аудиторын тайланг гарган гэрээт ажлын гэрээнд заасан эрх бүхий этгээд болох та бүхэнд хүргүүлэх нь бидний зорилго юм. Энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд бид аливаа бусад этгээдийн өмнө ямар нэг хариуцлага хүлээхгүй болно. Үл үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудит нь байнга материаллаг хэмжээний алдааг илрүүлдэг гэсэн баталгаа болохгүй. Алдаатай илэрхийлэл нь алдаа эсвэл санаатай зальт үйлдлээс үүсэж болох ба дангаараа эсвэл нийтдээ эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд үндэслэн шийдвэр гаргах нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллаг гэж үздэг.

АОУС-ын дагуу аудитын нэг хэсэг болгож, бид аудитын туршид мэргэжлийн үнэлэмж болон үл итгэх үзлийг баримталсан болно. Мөн түүнчлэн:

- Залилан болон алдаанаас үүсэж болохуйц нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн материаллаг буруу илэрхийлэгдэх эрсдэлийг тодорхойлон үнэлж, уг эрсдэлүүдэд тохирох аудитын горимуудыг боловсруулан гүйцэтгэж, аудитын дүгнэлтийн үндэслэл болоход хангалттай болон зохистой аудитын баримт, нотолгоог олж авна. Залилангаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллийг илрүүлэхгүй байх эрсдэлээс өндөр байдаг. Учир нь залилан нь үгсэн тохирох, хуурамчаар үйлдэх, санаатай орхигдуулах, худал батламж гаргах болон дотоод хяналтыг зөрчих зэрэг явдлуудаас үүссэн байх магадлалтай байдаг.
- Бид Группийн дотоод хяналтын үр дүнтэй байдалд дүгнэлт өгөх зорилгоор бус зөвхөн нөхцөл байдалд тохирох аудитын горимуудыг сонгох зорилгоор дотоод хяналтуудыг судалдаг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын зохистой байдал болон удирдлагын бэлтгэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоолол болон холбогдох тодруулгуудын зохистой байдлыг үнэлдэг.

Нэгтгэсэн Санхүүгийн Тайлангийн Аудиттай холбоотой Аудиторын Үүрэг (үргэлжлэл)

- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн тасралтгүй байх нөхцөлийг үргэлжлүүлэн хангах Группийн чадварт мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсгэхүйц үйл явдал болон материаллаг тодорхой бус байдал үүссэн эсэхийг үнэлдэг. Хэрэв бид материаллаг хэмжээний тодорхой бус байдал байгаа гэж үзвэл нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн холбогдох тодруулгыг аудиторын дүгнэлтэд тусгаж анхааруулах, мөн тэдгээр тодруулгууд нь зохистой биш гэж үзсэн тохиолдолд бид дүгнэлтээ өөрчлөх шаардлагатай байдаг. Бид дүгнэлтээ аудиторын тайлангийн өдөр хүртэлх олж авсан аудитын нотлох баримтад үндэслэн гаргадаг. Тиймээс ирээдүйд болох үйл явдал эсвэл нөхцөл байдал нь групп үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлэхэд саад учруулж болох юм.
- Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг бүхэлд нь үнэлдэг ба ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг санхүүгийн тайланд үнэн зөв тодруулах шаардлагыг хангахуйц байдлаар толилуулсан эсэхийг үнэлдэг.
- Нэгдсэн санхүүгийн санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхийн тулд Группийн доторх компаниуд болон бизнесийн үйл ажиллагаа болон санхүүгийн мэдээллийн талаарх зохистой аудитын нотолгоо олж авсан. Бид нэгдсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын гүйцэтгэл болон түүнийг удирдан зохион байгуулахтай холбоотой үүргийг хүлээдэг. Мөн бид өөрсдийн аудитын дүгнэлтийн талаар үүрэг хүлээдэг.

Аудитор нь засаглах эрх бүхий этгээдтэй зөвхөн аудитын ажлын цар хүрээ, цаг хугацаа болон аудитын явцад илэрсэн ач холбогдол бүхий асуудлуудын талаар мэдээлдэг ба үүнд аудитын үеэр аудиторын илрүүлсэн дотоод хяналтын томоохон алдаа болон дутагдал орно.

Мөн бид өөрсдийн хараат бус байдлыг хөндсөн ёс зүйн шаардлагуудыг хангасан тухай мэдэгдлийг засаглах эрх бүхий этгээдүүдэд хүргэж, бидний хараат бус байдалд зохистойгоор хамааралтай гэж үзэж болох бүхий л харилцаа, бусад асуудлуудын талаар болон хэрвээ шаардлагатай тохиолдолд аливаа эрсдэлийг арилгахаар авсан арга хэмжээг мэдэгддэг.

Засаглах эрх бүхий этгээдэд мэдэгдсэн асуудлаас бид тухайн тайлант жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн өндөр ач холбогдол бүхий асуудлуудыг аудитын гол асуудлууд гэж тодорхойлдог. Хууль тогтоомж нь уг асуудлуудын талаар олон нийтэд мэдээлэхийг хориглосон эсвэл тун ховор тохиолдолд аудиторын тайланд тухайн асуудлуудын талаар мэдээлэх нь олон нийтийн хүртэх үр өгөөжөөс илүү сөрөг үр дагавартай гэж үзсэнээс бусад тохиолдолд тэдгээр асуудлуудыг бид аудиторын тайландаа толилуулдаг.

Онч Аудит ХХК

Онч Аудит ХХК
Монгол улс, Улаанбаатар хот
2026 оны 4-р сарын 10

Б. Уранбилэг

Б. Уранбилэг
Партнер, МНБ

Onch & Company тухай

Onch & Company нь Монгол Улсын Оюуны өмчийн газарт бүртгэлтэй барааны тэмдэг юм. Энэхүү тэмдэгийг Онч Аудит ХХК, Онч Зөвлөх үйлчилгээ ХХК, Онч Татварын Зөвлөх үйлчилгээ ТМЗ ХХК-иуд ашиглах эрхтэй бөгөөд тэдгээр нь аудит, эрсдэлийн удирдлага, татвар болон хуулийн зөвлөгөө, консалтинг болон санхүүгийн зөвлөгөө зэрэг мэргэжлийн үйлчилгээг Монголын харилцагчдад үзүүлдэг байгууллагууд юм.

© 2026. Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл Onch & Company-тай холбогдоно уу.

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ
2025 оны 12-р сарын 31-ээр тасалбар болгосон тайлант жил

Компанийн нэр	Түмэн шувуут ХК болон түүний охин компаниуд	
Улсын бүртгэлийн дугаар	2844753	
Үндсэн үйл ажиллагаа	Группийн үндсэн үйл ажиллагаа нь тахиа шувууны аж ахуй, мал аж ахуй, малын тэжээлийн үйлдвэрлэл, гадаад худалдаа, мах махан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл худалдаа, сав баглаа боодлын үйлдвэрлэл худалдаа, газар тариалан болно.	
Хувьцаа эзэмшигчид:	Хувьцааны тоо	Эзэмшлийн хувь
Б.Тунгалаг	60,040,000	30.02%
Л.Эрхэмбаяр	60,020,000	30.01%
Ж.Болд	20,000,000	10.00%
Э.Баяржаргал	20,000,000	10.00%
Түмэн шувуут ХК	514,461	0.26%
Бусад	39,425,539	19.71%
	200,000,000	100%
Гүйцэтгэх Удирдлага	Гүйцэтгэх захирал Ерөнхий Нягтлан Бодогч ТУЗ-ийн нарийн бичгийн дарга	Ж.Болд Н.Должинсүрэн Д.Наранцэцэг
Төлөөлөн удирдах зөвлөл	ТУЗ-ийн дарга ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн ТУЗ-ийн хараат бус гишүүн ТУЗ-ийн хараат гишүүн ТУЗ-ийн хараат гишүүн ТУЗ-ийн хараат гишүүн ТУЗ-ийн хараат гишүүн ТУЗ-ийн хараат гишүүн	Л.Эрхэмбаяр Г.Мөнх-Эрдэнэ Ө.Оргил-Эрдэнэ Ц.Наран-Учрал А.Бакей М.Болод Э.Баяржаргал Ж.Болд Б.Тунгалаг
Байнгын хаяг	Түмэн шувуут ХК Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 27-р хороо, "Түмэн шувуут ХК"-ын	
Аудитор	Онч Аудит ХХК 15-р давхар, Ай Си Си цамхаг, Жамъян гүний гудамж, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Улаанбаатар хот, Монгол улс	

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
2025 ОНЫ 12-Р САРЫН 31
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

	Тодруулга	2025	2024
Хөрөнгө			
<i>Эргэлтийн хөрөнгө</i>			
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	6	7,785,487	1,779,479
Дансны ба бусад авлага	7	6,739,432	5,812,013
Урьдчилгаа төлбөр	8	2,707,269	4,363,703
Бараа материал	9	13,215,688	9,651,726
Эргэлтийн биологийн хөрөнгө	13.1	6,067,731	4,160,471
		36,515,607	25,767,392
<i>Эргэлтийн бус хөрөнгө</i>			
Үндсэн хөрөнгө	11	78,202,686	63,434,489
Биет бус хөрөнгө	12	658,980	587,008
Эргэлтийн бус биологийн хөрөнгө	13.2	2,727,910	1,359,110
Хойшлогдсон НӨАТ-ын авлага	7.2	1,878,270	994,088
		83,467,846	66,374,695
Нийт хөрөнгө		119,983,453	92,142,087
Өр төлбөр ба эзэмшигчдийн өмч			
<i>Богино хугацаат өр төлбөр</i>			
Дансны ба бусад өглөг	15	5,517,964	6,060,983
Гэрээний өр төлбөр	16	152,921	943,323
Орлогын албан татварын өглөг	22.2	1,021,769	805,040
Богино хугацаат зээл	17	15,157,941	5,155,272
Хойшлогдсон засгийн газрын буцалтгүй тусламж	17	3,122,143	2,064,778
		24,972,738	15,029,396
<i>Урт хугацаат өр төлбөр</i>			
Урт хугацаат зээл	17	24,439,097	20,078,079
Хойшлогдсон засгийн газрын буцалтгүй тусламж	17	2,007,430	2,529,024
		26,446,527	22,607,103
Нийт өр төлбөр		51,419,265	37,636,499
<i>Хувьцаат капитал</i>			
Хувьцаат капитал	18	4,000,000	4,000,000
Нэмж төлөгдсөн капитал	19	8,007,687	8,007,687
Халаасны хувьцаа	20	(185,619)	-
Хуримтлагдсан ашиг		57,127,986	42,845,713
		68,950,054	54,853,400
Хяналтын эрхгүй хувь оролцоонд ногдох өмч	21	(385,866)	(347,812)
Нийт өр төлбөр ба Эзэмшигчдийн өмч		119,983,453	92,142,087

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

	Тодруулга	2025	2024
Борлуулалтын орлого	23.1	97,587,097	84,681,928
Борлуулалтын өртөг	23.2	(89,372,499)	(77,666,702)
Нийт ашиг		8,214,598	7,015,226
Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн бодит үнэ цэний олз	24	21,815,650	21,716,120
Бусад орлого		22,769	398,246
Санхүүгийн зардал	17.3	(1,753,825)	(1,210,375)
Борлуулалт ба ерөнхий удирдлагын зардал	25	(11,185,476)	(10,135,010)
Бусад (гарз) ба олз	26	(145,969)	103,421
Татварын өмнөх ашиг		16,967,747	17,887,628
Орлогын татварын зардал	22	(2,723,528)	(3,441,632)
Тайлант жилийн цэвэр ашиг		14,244,219	14,445,996
Бусад дэлгэрэнгүй орлого		-	-
Нийт дэлгэрэнгүй орлого		14,244,219	14,445,996
Группийн эздэд ногдох хэсэг		14,282,273	14,444,500
Хяналтын эрхгүй хувь оролцоонд ногдох хэсэг	21	(38,054)	1,496
		14,244,219	14,445,996
Нэгж хувьцаанд ногдох ашиг		71.60	72.22

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
 НЭГТГЭСЭН ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН
 12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
 (МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

	Хувьцаат капитал	Халаасны хувьцаа	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт	Хяналтын эрхгүй хувь оролцоо	Нийт өмч
2023 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл (Дахин тайлагнасан)	4,000,000	-	8,007,687	31,821,213	43,828,900	(349,308)	43,479,592
Тайлант жилийн цэвэр ашиг	-	-	-	14,444,500	14,444,500	1,496	14,445,996
Зарласан ногдол ашиг (Тодруулга 18)	-	-	-	(3,420,000)	(3,420,000)	-	(3,420,000)
2024 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	4,000,000	-	8,007,687	42,845,713	54,853,400	(347,812)	54,505,588
Тайлант жилийн цэвэр ашиг	-	-	-	14,282,273	14,282,273	(38,054)	14,244,219
Халаасны хувьцаа	-	(185,619)	-	-	(185,619)	-	(185,619)
2025 оны 12 сарын 31-ний үлдэгдэл	4,000,000	(185,619)	8,007,687	57,127,986	68,950,054	(385,866)	68,564,188

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

	Тодруулга	2025	2024
Тайлант жилийн татварын өмнөх ашиг		16,967,748	17,887,628
Тохируулгууд:			
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл	11	5,654,609	4,050,512
Биет бус хөрөнгийн хорогдол	12	107,201	37,025
Биологийн хөрөнгийн элэгдэл	13	8,374,419	6,228,894
Гадаад валютын ханшийн өөрчлөлтийн гарз/(олз)		135,131	87,368
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны гарз/(олз)	26	9,933	(909)
Бараа материал данснаас хассаны гарз	25	771,445	-
Хүүгийн зардал	17.2	1,759,241	1,210,375
		33,779,727	29,500,893
Дансны ба бусад авлагын өсөлт		(1,819,890)	(808,250)
Урьдчилгаа төлбөрийн бууралт		252,479	126,356
Бараа материалын өсөлт		(4,187,340)	(3,304,350)
Дансны ба бусад өглөгийн (бууралт)/өсөлт		256,211	1,404,799
Гэрээний өр төлбөрийн (бууралт)/өсөлт		(790,402)	897,057
		27,490,785	27,816,505
Төлсөн орлогын татвар	22.2	(2,506,799)	(3,918,855)
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		24,983,986	23,897,650
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Худалдан авсан үндсэн хөрөнгө		(18,524,964)	(23,473,938)
Худалдан авсан биологийн хөрөнгө	13.2	(11,798,546)	(7,014,564)
Худалдан авсан биет бус хөрөнгө	12	(179,173)	(90,000)
Үндсэн хөрөнгө худалдан борлуулснаас орж ирсэн мөнгө		-	299,298
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		(30,502,683)	(30,279,204)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ			
Авсан зээл	17.2	25,250,000	18,990,000
Төлсөн зээл	17.2	(10,525,800)	(7,505,383)
Хүүгийн төлбөр	17.2	(2,121,502)	(1,556,065)
Хувьцаа эзэмшигчээс авсан санхүүжилт	27.2	77,520	32,922
Хувьцаа эзэмшигчээс авсан санхүүжилтээс төлсөн	27.2	(69,232)	(69,661)
Өөрийн хувьцаа худалдаж авсан	20	(185,619)	-
Төлсөн ногдол ашиг	18.1	(901,567)	(3,182,889)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ		11,523,800	6,708,924
Мөнгөний үлдэгдэл дэх ханшийн зөрүүгийн нөлөөлөл		905	1,448
Мөнгөн хөрөнгийн өсөлт		6,006,008	328,818
Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		1,779,479	1,450,661
Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		7,785,487	1,779,479

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг холбогдох тодруулгын хамтаар уншина уу.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

1. Үндсэн үйл ажиллагаа ба зохион байгуулалт

1.1 Ерөнхий мэдээлэл

Түмэн шувуут ХК (цаашид "Компани" гэх) нь 2006 онд Монгол Улсын хуулийн дагуу байгуулагдсан ба 2019 оны 1 сард нээлттэй хувьцаат компани болж Монгол улсын хөрөнгийн биржид бүртгэгдсэн. 2025 оны 12 сарын 31-ны байдлаар хувьцаа эзэмшигчид дараах байдалтай байна:

- 30.02%-ийг Б.Тунгалаг
- 30.01%-ийг Л.Эрхэмбаяр
- 10%-ийг Ж.Болд
- 10%-ийг Э.Баяржаргал
- 0.26%-ийг Түмэн шувуут ХК-ийн халаасалсан хувьцаа
- 19.71%-ийг бусад хувьцаа эзэмшигчид

2025 оны 12 сарын 31-нээр дуусгавар болсон жилийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь Компани болон түүний охин компаниуд болох Усжуулах ХК ба Агро Фийд Бордоо ХХК (хамтад нь "Групп" гэх)-ын нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангаас бүрдэж байна.

2025 болон 2024 оны 12-р сарын 31-нээр тасалбар болгосон жилд Групп нь Монгол улсад тахиа шувууны аж ахуй, малын тэжээлийн үйлдвэрлэл, гадаад худалдаа, мах махан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл худалдаа, сав баглаа боодлын үйлдвэрлэл худалдаа, мал аж ахуй, газар тариалангийн үндсэн үйл ажиллагаа явуулсан.

Группийн албан ёсны хаяг нь Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Сонгинохайрхан дүүрэг, 27-р хороо, "Түмэн шувуут ХК"-ын байр болно.

1.2 Санхүүгийн тайланг батлан гаргасан өдөр

Группийн удирдлага аудитлагдсан санхүүгийн тайланг 2026 оны 4-р сарын 10-ны өдөр батлан гаргасан.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй

2.1 Мөрдсөн стандарт

Групп нь санхүүгийн тайлангуудыг Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-с батлан гаргасан Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (СТОУС - Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартууд)-ын дагуу бэлтгэж, тайлагнасан болно.

2.2 Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан бэлтгэсэн сүүр

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг түүхэн өртөгт үндэслэн бэлтгэсэн. Түүхэн өртөг нь хөрөнгийг худалдан авах үед төлсөн эсвэл солилцсон зүйлийн бодит үнэ цэнэ байдаг.

Эдгээр нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангуудыг Группийн үйл ажиллагааны үндсэн мөнгөн тэмдэгт болох төгрөгөөр илэрхийлсэн. Бүх санхүүгийн мэдээллийг өөрөөр заагаагүй бол мянган төгрөгөөр илэрхийлсэн.

2.3 Нэгтгэлийн сүүр

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан нь Компанийн болон Компанийн хяналтанд байдаг охин компаниудын санхүүгийн тайлангуудаас бүрддэг. Хяналт тогтоож байгаа эсэхийг дараах элементүүдээр хэмждэг.

- Санхүүжигчид үзүүлэх нөлөө;
- Санхүүжигчийн өгөөжөөс хүртэх эрх;
- Санхүүжигчийн өгөөжөөс хүртэх дүнд нөлөөлөх чадвар.

Компани санхүүжигчид хяналт тогтоож байгаа эсэхийг дээрх гурван элементүүдэд өөрчлөлт гарсан эсэхээр дахин үнэлдэг.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.3 Нэгтгэлийн суурь (үргэлжлэл)

Компани санхүүжигчид нөлөө үзүүлэх саналын эрхийн олонхийг эзэмшдэггүй хэдий ч Компанийн эзэмшиж буй саналын эрх нь санхүүжигчийн холбогдох үйл ажиллагаанд нөлөө үзүүлэх бодит чадвартай байвал санхүүжигчид үзүүлэх нөлөө байна гэж үздэг. Компанийн эзэмшиж буй саналын эрх нь санхүүжигчийн холбогдох үйл ажиллагаанд нөлөө үзүүлэх хүч байгаа эсэхийг дараах хүчин зүйлүүдээр үнэлдэг.

- Компанийн саналын эрхийн хэмжээ болон бусад хувьцаа эзэмшигчдийн саналын эрхийн тархалт болон сарнилт
- Компани болон бусад хувьцаа эзэмшигчдийн саналын эрхээ хэрэгжүүлэх чадвар
- Бусад гэрээгээр тохирсон саналын эрх
- Компанийн саналын эрх нь одоогийн холбогдох үйл ажиллагаанд нөлөөлж чадах бусад хүчин зүйлүүд

Компани охин компанийг хяналтандаа оруулсан өдрөөс эхлэн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд уг охин компанийг нэгтгэх ба охин компани дахь хяналтаа алдсан өдрөөс эхлэн нэгтгэхээ зогсоодог. Тусгайлан, охин компанийн тайлант жилийн орлого, зардлыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгахдаа тухайн охин компани дахь хяналтыг олж авсан өдрөөс тухайн охин компани дахь хяналтаа алдсан өдөр хүртэлх тайлант жилийн орлого, зардлыг ашиг алдагдал болон бусад нэгтгэсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайланд нэгтгэдэг.

Охин компанийн ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогыг Группийн эзэд болон хяналтын эрхгүй хувь оролцоонд ногдох хэсэг гэж ангилан харуулдаг. Охин компанийн нийт дэлгэрэнгүй орлогыг Группийн эзэд болон хяналтын эрхгүй хувь оролцоонд хуваарилах бөгөөд үүнийг хяналтын эрхгүй хувь оролцоо хасах үлдэгдэлтэй болох байсан ч хэрэгжүүлнэ. Хэрэв шаардлагатай бол, Группийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлоготой нийцүүлэхийн тулд охин компанийн санхүүгийн тайланд тохируулга хийж болно.

Толгой болон охин компаниудын хооронд гарсан орлого, зардал, мөнгөн гүйлгээ болон хөрөнгө, өр төлбөр, өмчийн дансны үлдэгдлийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд бүрэн устгана.

2.3.1. Группийн охин компани дахь эзэмшлийн хувийн өөрчлөлт

Охин компани дахь Группийн эзэмшлийн хувийн өөрчлөлтийг охин компани дахь хяналтын багцаа алдаагүй л бол эзэмшигчийн өмчийн ажил гүйлгээ байдлаар бүртгэнэ. Охин компани дахь Группийн хувь эзэмшил болон хяналтын эрхгүй хувь оролцооны дансны үнийг эзэмшлийн хувьд гарсан өөрчлөлтөөр залруулдаг. Хяналтын эрхгүй хувь оролцоон дахь өөрчлөлт ба төлсөн эсвэл хүлээн авсан зүйлийн бодит үнэ цэнийн хоорондох аливаа зөрүүг өмчид шууд хүлээн зөвшөөрч, Компанийн эзэмшигчдэд хуваарилдаг.

Групп нь охин компани дахь хяналтын багцаа алдсан үед олз гарзыг (i) хүлээн авсан зүйлсийн бодит үнэ цэнэ ба үлдсэн эзэмшлийн хувийн бодит үнэ цэнийн нийлбэр (ii) охин компанийн хөрөнгө (гүүдвиллийг оролцуулаад) ба өр төлбөрийн дансны үнэ ба хяналтын эрхгүй хувь оролцооны зөрүүгээр тодорхойлно. Бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд охин компанитай холбоотой бүртгэсэн өмнөх бүх дүнг тэдгээр хөрөнгийн данснаас хасалт байдлаар бүртгэнэ (холбогдох СТОУС-д заасны дагуу ашиг алдагдал руу ангилж тайлагнах эсвэл хуримтлагдсан ашиг руу шилжүүлнэ). Өмнөх охин компанид үлдсэн аливаа хөрөнгө оруулалтын хяналтаа алдсан өдрөөрх бодит үнэ цэнийг СТОУС 9 Санхүүгийн хэрэглүүр: Хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжилт –ийн дагуу анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн бодит үнэ цэнээр эсвэл хэрэв тохиромжтой бол хараат эсвэл хамтарсан хяналттай аж ахуйн нэгжид оруулсан хөрөнгө оруулалтын анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтийн өртгөөр тооцно.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.4 Бизнесийн нэгдэл

2.4.1 Нэгдсэн хяналтанд байдаггүй аж ахуйн нэгжүүдийн бизнесийн нэгдэл

Нэгдсэн хяналтанд байдаггүй аж ахуйн нэгжүүдийн бизнесийн худалдан авалтыг бизнесийн нэгдлийн худалдан авалтын аргаар бүртгэдэг. Бизнесийн нэгдлээр худалдан авсан зүйлсийг бодит үнэ цэнээр нь хэмжих ба худалдан авалтын өдрөөрх Групп-д шилжсэн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ, олж эзэмшсэн зүйлийн өмнөх эзэмшигчээс Групп-д шилжсэн өр төлбөр болон олж эзэмшсэн зүйлийн хяналтыг авахын тулд Группийн гаргасан өмчийн хэрэгслийн нийлбэрээр хэмждэг. Худалдан авалттай холбоотой зардлыг ерөнхийдөө ашиг алдагдлын тайланд тусгадаг.

Худалдан авалтын өдөр дараахаас бусад хөрөнгө ба өр төлбөрийг бодит үнэ цэнээр хүлээн зөвшөөрдөг. Үүнд:

- НББОУС 12 *Орлогын татвар* -ын дагуу хүлээн зөвшөөрч, бүртгэсэн хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөр, мөн НББОУС 19 *Ажилчдын тэтгэвэр тэтгэмж*-ийн дагуу хүлээн зөвшөөрч, бүртгэсэн ажилчдын тэтгэвэр, тэтгэмжийн гэрээтэй холбоотой хөрөнгө ба өр төлбөр
- СТОУС 2 *Хувьцаанд суурилсан төлбөр* -ийн дагуу худалдан авалтын өдрөөрх хувьцаанд суурилсан төлбөрийн хэлцэлтэй холбоотой өрийн ба өмчийн хэрэгсэл
- СТОУС 5 *Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө ба зогсоосон үйл ажиллагаа* -ийн дагуу тодорхойлогдсон худалдан борлуулах зорилготой хөрөнгө

Гүүдвилийг худалдан авалтын өдрөөрх тодорхойлогдох хөрөнгө болон тооцоолсон өр төлбөрийн цэвэр дүнгээс шилжүүлсэн зүйлийн бодит үнэ цэнэ, нэгдэгч тал дахь хяналтын эрхгүй хувь оролцоо болон нэгдэгч талд Группийн өмнө нь эзэмшиж байсан хувь оролцооны худалдан авалтын өдрөөрх бодит үнэ цэнийн нийлбэрийн илүү гарсан дүнгээр хэмждэг. Хэрэв дахин хэмжилтийн дараа худалдан авалтын өдрөөрх тодорхойлогдох хөрөнгө болон тооцоолсон өр төлбөрийн цэвэр дүн нь шилжүүлсэн зүйлийн бодит үнэ цэнэ, нэгдэгч тал дахь хяналтын эрхгүй хувь оролцоо болон нэгдэгч талд Группийн өмнө нь эзэмшиж байсан хувь оролцооны худалдан авалтын өдрөөрх бодит үнэ цэнийн нийлбэрээс илүү гарвал түүнийг ашиг алдагдлын тайланд тохиролцоот худалдан авалтын олзоор бүртгэдэг. Хяналтын эрхгүй хувь оролцоо нь охин компанийн цэвэр хөрөнгийн толгой компанид шууд болон шууд бусаар үл хуваарилагдах охин компани дахь өмчийн хувь оролцоо юм.

Хэмжилтийн суурийн сонголт нь гүйлгээ бүрээр бүртгэх суурь дээр үндэслэдэг. Бусад хяналтын эрхгүй хувь оролцооны бүртгэлийн төрөл нь бодит үнэ цэнээр хэмждэг ба шаардлагатай бол бусад СТОУС-ын тусгайлсан суурийг ашигладаг. Бизнесийн нэгдлээр Групп-д шилжүүлсэн зүйл нь болзошгүй зүйлийн хэлцлийн үр дүнд үүсэх аливаа хөрөнгө болон өр төлбөрийг агуулдаг ба Групп болзошгүй зүйлийн худалдан авалтын өдрөөрх бодит үнэ цэнийг бизнесийн нэгдлээр шилжүүлсэн зүйлийн нэг хэсэг гэж үзэж хүлээн зөвшөөрдөг. Болзошгүй зүйлийн бодит үнэ цэнэд өөрчлөлт гарвал хэмжилтийн үед нь буцаах тохируулгыг хийх ба энэ тохируулга нь гүүдвилд мөн адил хийгддэг. Хэмжилтийн үед (хэмжилтийн үе нь худалдан авалтын өдрөөс хойш нэг жилээс илүүгүй байна) хийсэн тохируулга нь худалдан авалтын өдрөөрх баримт, нөхцөл байдлын талаар хэмжилтийн үед олж авсан нэмэлт мэдээллээс үүсдэг.

Болзошгүй зүйлийн бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийн дараа үеийн нягтлан бодох бүртгэл нь хэмжилтийн үеийн тохируулгыг шаарддаггүй ба болзошгүй зүйл нь хэрхэн ангилагдсанаас хамаардаг. Хэрэв болзошгүй зүйл нь өмчөөр ангилагдсан бол дараа үеүдэд дахин хэмжихгүй ба тухайн өмчийн ангилалын хүрээнд бүртгэдэг. Хөрөнгө эсвэл өр төлбөрөөр ангилагдсан болзошгүй зүйлийг дараагийн үеүдэд НББОУС 37 эсвэл СТОУС 9-ийн дагуу дахин хэмжих ба олз, гарзыг ашиг алдагдлаар тусгадаг.

Үе шаттайгаар байгуулсан бизнесийн нэгдлийн хувьд Групп нэгдэгч талд өмнө нь эзэмшиж байсан хөрөнгийн хувь оролцоогоо худалдан авалтын өдрөөрх бодит үнэ цэнээр дахин хэмжиж, түүнээс үүсэх аливаа олз гарз байвал ашиг алдагдлаар хүлээн зөвшөөрнө. Өмнөх тайлант үеүдэд, нэгдэгч тал дахь өмчийн хувь оролцооны үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрсөн байж болно. Хэрэв тийм бол, бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрсөн дүнг өмнө эзэмшиж байсан өмчийн хувь оролцоог шууд данснаас хасч байсан бол шаардагдах байсантай адил сууриар хүлээн зөвшөөрнө.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.4 Бизнесийн нэгдэл (үргэлжлэл)

2.4.1 Нэгдсэн хяналтанд байдаггүй аж ахуйн нэгжүүдийн бизнесийн нэгдэл (үргэлжлэл)

Хэрэв нэгдэх үйл явц болсон тайлант үеийн төгсгөлд бизнесийн нэгдлийг нягтлан бодох бүртгэлд тусгах эхний үйл явц дуусаагүй бол Групп бүртгэлд бүрэн тусгагдаж хараахан чадаагүй зүйлсийн дүнг санхүүгийн тайланд нөөц байдлаар тайлагнана. Хэмжилтийн үед Групп худалдан авалтын өдрөөр бий болсон баримт, нөхцөл байдлын талаар олж авсан шинэ мэдээллийн үр дүнд тухайн өдөр хүлээн зөвшөөрөх нэмэлт хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрнө.

2.4.2 Нэгдсэн хяналтанд байдаг аж ахуйн нэгжүүдийн бизнесийн нэгдэл

Бизнесийн худалдан авалт болон нэгдсэн хяналтанд байдаг аж ахуйн нэгжүүдийн бизнесийн худалдан авалтыг бизнесийн нэгдлийн худалдан авалтын аргаар бүртгэдэг. Бизнесийн нэгдлээр шилжүүлсэн зүйлсийг дансны үнээр хэмжсэн ба гүүдвил тооцдоггүй.

2.4.3 Гүүдвил

Гүүдвилийг бизнесийн худалдан авалтаас үүссэн тухайн бизнесийн худалдан авалтын өдрөөр аливаа үнэ цэнийн бууралтыг хассан өртгөөр анх бүртгэдэг.

Үнэ цэнийн бууралтыг нь шалгах зорилгоор тухайн нэгдлээс өгөөж хүртэх Группийн мөнгө үүсгэгч нэгж бүрт гүүдвилийг хуваарилдаг.

Гүүдвил хуваарилагдсан мөнгө үүсгэгч нэгжид үнэ цэнийн бууралт гарсан эсэхийг жил бүр шалгадаг ба хэрэв үнэ цэнэ буурсан гэх нөхцөл байдал үүссэн бол түүнээс бага хугацаагаар шалгадаг. Хэрэв мөнгө үүсгэгч нэгжийн нөхөгдөх үнэ цэнэ нь тухайн мөнгө үүсгэгч нэгжийн дансны үнээс бага байвал үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг эхлээд тухайн гүүдвилийн дансны үнийг бууруулж, дараа нь тухайн мөнгө үүсгэгч нэгжийн бусад хөрөнгөнд, тухайн хөрөнгийн дансны үнэд нь хувь тэнцүүлэн хуваарилж, дансны үнийг нь бууруулна. Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг шууд нэгтгэсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн ашиг алдагдлаар хүлээн зөвшөөрдөг. Гүүдвилийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг дараагийн тайлант үеүдэд буцаадаггүй.

Холбогдох мөнгө үүсгэгч нэгж нь данснаас хасагдах үед гүүдвилд ногдох хэсгийг ашиг алдагдлаар бүртгэдэг.

2.5 Бараа материал

Бараа материалыг өртөг ба цэвэр боломжит үнэ цэнийн аль багаар тайлагнадаг. Бараа материалын өртгийг сарын жигнэсэн дундаж өртгийн аргаар тооцоолдог. Цэвэр боломжит үнэ цэнэ гэдэг нь хэвийн бизнесийн нөхцөлд бараа материалын тооцоолсон худалдан борлуулах үнээс түүнийг үйлдвэрлэх болон худалдан борлуулахад нэмж гарахаар тооцсон зардлыг хассан дүн юм.

2.6 Биологийн хөрөнгө

Биологийн хөрөнгө гэдэг нь амьд амьтан буюу ургамал юм. Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн гэдэг нь тухайн аж ахуйн нэгжийн биологийн хөрөнгөөс хүлээн авсан бүтээгдэхүүн юм.

Аж ахуйн нэгж нь биологийн хөрөнгө эсвэл хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг зөвхөн дараах тохиолдолд хүлээн зөвшөөрнө:

- аж ахуйн нэгж нь өнгөрсөн үйл явдлын үр дүнд тухайн хөрөнгийг хянадаг;
- уг хөрөнгөтэй холбоотой ирээдүйн эдийн засгийн үр өгөөж нь тухайн аж ахуйн нэгжид орох магадлалтай; ба
- уг хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ эсвэл өртгийг найдвартайгаар хэмжиж чадах.

Бодит үнэ цэнийг найдвартайгаар хэмжих боломжгүй нөхцөл байдлаас бусад тохиолдолд биологийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөхөд болон тайлант үе бүрийн эцэст түүний борлуулах зардлыг хассан бодит үнэ цэнээр нь хэмжиж, хуримтлуулсан өртөг болон бодит үнэ цэнийн зөрүүг тайлант үеийн ашиг, алдагдалд тусгана.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.6 Биологийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

Биологийн хөрөнгийн үнэ цэнийг найдвартай хэмжих боломжгүй гэж үзсэн тохиолдолд биологийн хөрөнгийг түүний өртгөөс аливаа хуримтлагдсан элэгдэл болон үнэ цэнийн бууралтыг хассан дүнгээр хэмжинэ.

Группт тайлагналын өдрөөр үр шимийг хүртэж буй нас бие гүйцсэн өндөглөгч тахиа, үр шимийг ирээдүйд хүртэх нас бие гүйцээгүй дэгдээхэй болон тахиа, судалгаа болон үржүүлгийн зорилгоор эзэмшиж буй хонь, адуу, үхэр зэрэг биологийн хөрөнгө байна.

Шувууны аж ахуй

Групп нь үр шимийг хүртэж эхлээгүй дэгдээхэйг эргэлтийн бус биологийн хөрөнгө гэж ангилдаг ба бодит үнэ цэнийг найдвартай хэмжих боломжгүй гэж үзэн өртгөөр хэмжинэ. Дэгдээхэйн өртөгт үр тогтсон өндөг худалдаж авсан үнэ болон үр тогтсон өндөгнөөс өндөглөгч тахиа болон үр шимээ хүртэж эхлэх хүртэлх биологийн хувьслын хугацаанд гарсан шууд хуваарилагдах боломжтой зардал зэргийг хамруулна. Үр тогтсон өндөг нь инкубаторт дунджаар 15-20 хоног болоход дэгдээхэй болох ба дэгдээхэй нь дунджаар 120 хоног болоход өндөглөгч тахиа болно.

Групп нь тахианаас үр шим хүртэж эхэлсэн буюу өндөглөгч тахиа болсон үед эргэлтийн биологийн хөрөнгөөр ангилах ба бодит үнэ цэнийг найдвартай хэмжих боломжгүй гэж үзэн өндөглөгч тахиа болох хүртэлх биологийн хувьслын турш хуримтлагдсан зардлын дүнгээр хүлээн зөвшөөрөх ба үг өртгөөс аливаа хуримтлагдсан элэгдэл болон үнэ цэнийн бууралтыг хассан дүнгээр хэмжинэ. Өндөглөгч тахиаг шулуун шугамын аргаар 12 сараар элэгдүүлнэ.

Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн

Группийн биологийн хөрөнгөөс хүлээн авсан хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн болох өндөгний өртөгт өндөг хураалттай холбоотой гарсан зардлууд болон эргэлтийн хөрөнгөөр хүлээн зөвшөөрсөн өндөглөгч тахиаатай холбоотой, шууд хуваарилах боломжтой элэгдэл гэх мэт зардлуудыг шингээдэг. Группийн газар тариалангийн үйл ажиллагааны үр дүнд улаан буудай, овьёос болон хар рапс хураан авдаг. Хураан авсан ургац нь хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн болох бөгөөд тэдгээрийн өртөгт тариалалттай холбоотой үйлдвэрлэлийн шууд материалын зардал, шууд хөдөлмөрийн зардал, үйлдвэрлэлийн нэмэгдэл зардлуудыг шингээдэг. Хүлээн авалтын цэг дээр буюу өндөг хураах үед болон ургац хураалтын үед бодит үнэ цэнээс борлуулах зардлыг хассан дүнгээр хэмждэг. Энэ хэмжилт нь НББОУС-2 Бараа материал стандарт мөрдөх өдрийн өртөг болох ба цаашид НББОУС-2 Бараа материал-ын дагуу өртгийн загвар ашиглан бүртгэдэг.

Хуримтлуулсан өртөг болон бодит үнэ цэнээс борлуулах зардлыг хассан дүн хоорондын зөрүүг тайлант үеийн ашиг, алдагдалд "Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн бодит үнэ цэнийн олз, гарз"-аар тусгана.

Мал аж ахуй

Групп нь төл мал зэрэг нас бие гүйцээгүй биологийн хөрөнгийг эргэлтийн бус биологийн хөрөнгө гэж ангилдаг ба бодит үнэ цэнийг найдвартай хэмжих боломжгүй гэж үзэн худалдаж авсан үнэ буюу өртгөөр хэмжинэ.

Групп нь судалгаа болон үржүүлгийн зорилгоор эзэмшиж буй хонь, адуу, үхэр зэрэг биологийн хөрөнгийг эргэлтийн бус биологийн хөрөнгө гэж ангилдаг ба бодит үнэ цэнийг найдвартай хэмжих боломжгүй гэж үзэн худалдаж авсан үнэ буюу өртгөөс аливаа хуримтлагдсан элэгдэл болон үнэ цэнийн бууралтыг хассан дүнгээр хэмжинэ.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.7 Урьдчилгаа төлбөр

Урьдчилгаа төлбөр нь мөнгөн хэлбэрээр төлөгдсөн боловч зардал нь гарч амжаагүй төлбөр эсвэл бараа материалаа хүлээн аваагүй төлбөрөөс бүрдэнэ. Урьдчилгаа төлбөрийг анх хөрөнгөөр бүртгэх ба төлөгдсөн мөнгөн дүнгээр нь хэмжинэ. Уг төлбөрийг тухайн зардал нь гарсан тохиолдолд ашиг, алдагдал руу, бараагаа хүлээн авсан тохиолдолд холбогдох хөрөнгө руу ангилдаг.

Урьдчилгаа төлбөртэй холбоотой бүтээгдэхүүний өртөг эсвэл үйлчилгээ нь нэг жилийн дотор зарлагдах бол урьдчилгаа төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайланд эргэлтийн хөрөнгөөр ангилна. Бусад тохиолдолд эргэлтийн бус хөрөнгөөр ангилна.

Тайлант жилийн эцэст групп урьдчилгаа төлбөрийн дансны үнэд үнэ цэнийн бууралт гарсан эсэхийг хянадаг.

2.8 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгө нь хуримтлагдсан элэгдэл, хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтын дүнг хассан өртгөөр тайлагнагдана.

Үндсэн хөрөнгийг анх өртгөөр нь бүртгэнэ. Үндсэн хөрөнгийн өртөг дараах зардлуудаас бүрдэнэ. Үүнд:

- Хөнгөлөлт урамшууллын дараах худалдан авсан үнэ, гаалийн татвар болон худалдан авалттай холбоотой буцаан олгогдохгүй татвар; болон
- Үйл ажиллагаа явуулахад бэлэн болгож түүнийг байршуулах болон шаардлагатай нөхцөлийг хангахтай холбоотой гарсан аливаа шууд зардлууд

Үйлдвэрлэл, ханган нийлүүлэлт, захиргааны эсвэл хараахан тодорхойлогдоогүй зориулалтаар баригдаж буй үл хөдлөх хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрсөн үнэ цэнийн бууралтын дүнг хассан өртгөөр тайлагнана. Өртөгт мэргэжлийн үйлчилгээний хөлс ба шалгуур хангасан хөрөнгийн хувьд группийн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын дагуу капиталжуулсан зээлийн өртөг багтаана. Эдгээр хөрөнгийн элэгдлийн тооцоо нь бусад эд хөрөнгийн адил тухайн хөрөнгийг зориулалтын дагуу ашиглахад бэлэн болсон үед эхэлдэг.

Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой гарсан дараа үеийн зардал нь тухайн хөрөнгийн анх тооцсон бүтээмжийн түвшинг нэмэгдүүлэх замаар Группт эдийн засгийн ирээдүйн өгөөжийг авчрах магадлалтай үед зардлын дүнгээр хөрөнгийн дансны үнийг нэмэгдүүлдэг.

Бусад бүх худалдан авалтын дараа гарсан зардлуудыг гарсан тайлант үед нь зардлаар бүртгэнэ. Эдгээр хөрөнгө нь бусад үндсэн хөрөнгөтэй ижил сууриар ашиглагдаж эхэлсэн үеэсээ элэгдэж эхэлнэ.

Худалдаж авсан программ хангамж нь холбогдох тоног төхөөрөмжийн үйл ажиллагаатай салшгүй холбоотой бол тухайн тоног төхөөрөмжийн нэг хэсэг байдлаар капиталжуулна.

Бусад бүх худалдан авалтын дараа гарсан зардлуудыг гарсан тайлант үед нь зардлаар бүртгэнэ.

Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг шулуун шугамын аргаар, дараах тооцоолсон элэгдлийн жилээр тооцоолсон. Үүнд:

Барилга байгууламж	5-25 жил
Машин тоног төхөөрөмж	10 жил
Тавилга, эд хогшил	1-10 жил
Компьютер дагалдах хэрэгсэл	1-3 жил
Тээврийн хэрэгсэл	1-10 жил
Бусад үндсэн хөрөнгө	1-10 жил

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.8 Үндсэн хөрөнгө (үргэлжлэл)

Тооцоолсон ашиглалтын жил, үлдэх өртөг болон элэгдлийг бодох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай байвал нөлөөллийг нь ирэх жилүүдэд залруулдаг.

Үндсэн хөрөнгийг борлуулах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл үндсэн хөрөнгийн зүйлийг бүртгэлээс хасдаг. Үндсэн хөрөнгийн зүйлийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг алдагдалд тусгана.

2.9 Биет бус хөрөнгө

Ашиглагдах жил нь тодорхой, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь хуримтлагдсан элэгдэл ба үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжсэн. Биет бус хөрөнгийн хорогдлыг шулуун шугамын аргаар, биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жилээр тооцоолсон. Тооцоолсон ашиглалтын жил болон элэгдэл бодох аргыг тайлан гаргах өдрөөр хянаж үздэг ба тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай байвал нөлөөллийг нь ирэх жилүүдэд залруулдаг. Ашиглагдах жил нь тодорхойгүй, тусад нь худалдан авсан биет бус хөрөнгийг өртгөөс нь үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хассан дүнгээр хэмжсэн.

Бусад биет бус хөрөнгийн ашиглалтын жил нь 1-ээс 3 жил
Газар эзэмших эрхийн ашиглалтын жил нь 10-аас 15 жил.

Биет бус хөрөнгийг ашиглалтаас хасах үед болон тухайн хөрөнгийг үргэлжлүүлэн ашигласнаар ямар нэгэн эдийн засгийн үр өгөөж олохгүй гэж үзвэл хөрөнгийн зүйлийг бүртгэлээс хасдаг. Биет бус хөрөнгийн зүйлийг ашиглалтаас хассан, зарж борлуулснаас үүсэх ашиг алдагдлыг худалдан борлуулсан үнэ ба хөрөнгийн дансны үнэ хоёрын зөрүүгээр тодорхойлох ба тухайн жилийн ашиг алдагдалд тусгана.

2.10 Биет ба биет бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Тайлант үеийн эцэст биет хөрөнгийн дансны үнийг үнэ цэн бууралтын шинж тэмдэг илэрсэн эсэхийг тодорхойлох шалгалтанд хамруулдаг. Хэрэв ийм шинж тэмдэг илэрсэн бол үнэ цэн бууралтын алдагдал (ийм алдагдал гарсан бол)-ыг тогтоохын тулд тухайн хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тодорхойлно. Хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тухайн хөрөнгийн хувьд тооцоолох боломжгүй бол уг хөрөнгийн харьяалагдах "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тооцоолно. "Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хуваарилах боломжийн бөгөөд тууштай суурь үзүүлэлтийг тодорхойлж чадвал аж ахуйн зориулалттай хөрөнгийг тодорхой "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хуваарилах ба ийм боломжгүй бол хамгийн боломжийн бөгөөд тууштай ашиглах боломжтой суурь үзүүлэлтийг ашиглан хамгийн жижиг "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-д хамааруулан шалгадаг.

Хөрөнгийн эсвэл "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн нөхөгдөх боломжтой үнэ гэдэг нь хөрөнгийн бодит үнээс борлуулах өртөг зардлыг хассан цэвэр дүн ба хөрөнгийг ашигласнаар олж болох өгөөж хоёрын аль ихээр нь тогтоогдоно. Ашигласнаар олж болох өгөөжийг үнэлэхдээ татварын өмнөх дискаунтын хувиар дискаунтлан тооцсон ирээдүйн мөнгөн гүйлгээний өнөөгийн үнэ цэнийг ашигладаг. Дискаунтын хувь нь мөнгөний цаг хугацааны үнэ цэн болон тухайн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэлийн одоогийн зах зээлийн үнэлэмжийг тусгасан байх ёстой.

Үнэ цэн бууралтын шалгалтын зорилгоор дангаар нь шалгах боломжгүй хөрөнгийг цаашид ашигласнаар бусад хөрөнгө эсвэл бүлэг хөрөнгөөс ("мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж") хамааралгүйгээр дангаараа мөнгөн орлого бий болгох чадвартай хамгийн жижиг хөрөнгийн бүлэгт хамааруулан шалгадаг.

Нэгж хөрөнгө эсвэл түүний харьяалагдах "мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн дансны үнэ нь нөхөгдөх боломжтой тооцоолсон үнээс их байвал үнэ цэн бууралтын алдагдлыг бүртгэж, нэгтгэсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусгана. "Мөнгөн орлого үүсгэгч нэгж"-ийн хувьд тодорхойлсон үнэ цэн бууралтын алдагдлыг бүртгэхдээ эхлээд тухайн нэгжид хуваарилагдсан гүүдвилийн дансны үнийг бууруулах ба үлдсэн алдагдлын дүнгээр тухайн нэгж (бүлэг нэгж)-д багтсан бусад хөрөнгийн дансны үнийг хувь тэнцүүлэн бууруулна.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.10 Биет ба биет бус хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт (үргэлжлэл)

Өмнөх жилүүдэд бүртгэсэн үнэ цэн бууралтын алдагдал буурсан эсвэл алдагдал үгүй болсон эсэхийг илрүүлэхийн тулд үнэ цэн бууралтын алдагдлыг тайлангийн өдрөөр дахин хянана. Нөхөгдөх боломжтой дүнг тодорхойлоход хэрэглэсэн тооцоолол өөрчлөгдсөн бол үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана. Үнэ цэнийн бууралт бүртгээгүй байсан бол байх байсан элэгдэл хорогдлыг хассан хөрөнгийн дансны үнийг бууруулахгүй байхаар бодож үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг буцаана.

2.11 Санхүүгийн хэрэгслүүд

Групп тухайн хэрэгслийн гэрээний нэг оролцогч тал болсон үед санхүүгийн хөрөнгө эсвэл санхүүгийн өрийг санхүүгийн байдлын тайланд тусгадаг.

Санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг анх үүсэх үеийн бодит үнэ цэнээр бүртгэнэ. Санхүүгийн хэрэгсэл (бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хөрөнгө ба өрийн хэрэгслээс бусад)-ийг гаргах эсвэл худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлыг анх бүртгэлд тусгахдаа санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ дээр нэмж эсвэл өр төлбөрийн бодит үнэ цэнээс хасаж бүртгэнэ. Бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг санхүүгийн хөрөнгө ба өрийн хэрэгслийг гаргах эсвэл худалдан авахтай шууд холбоотой гарсан зардлыг шууд тухайн жилийн ашиг алдагдлаар бүртгэнэ.

2.12 Санхүүгийн хөрөнгө

Ердийн журмаар худалдах, худалдан авах санхүүгийн хөрөнгийг бодит гүйлгээ гарсан өдрөөр нягтлан бодох бүртгэлд тусгах эсвэл бүртгэлээс хасдаг. Ердийн журмаар худалдах худалдан авах гэдэг нь тогтоосон хугацааны дотор эсвэл тухайн зах зээл дээр тогтсон дүрэм журмаар хөрөнгийг шилжүүлэх нөхцлөөр санхүүгийн хөрөнгийг худалдах, худалдан авахыг хэлнэ.

Санхүүгийн хөрөнгийг ангиллаас нь хамааран санхүүгийн хөрөнгийг анх бүртгэсний дараа хорогдуулсан өртгөөр эсвэл бодит үнэ цэнээр нь хэмждэг.

2.12.1 Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал

Дараах нөхцөлүүдийг хангасан өрийн хэрэгслүүд нь дараа үеүдэд хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэнэ:

- Мөнгөн урсгалыг цуглуулахын тулд санхүүгийн хөрөнгийг эзэмших зорилготой бизнесийн загвараар эзэмшдэг;
- Зөвхөн үндсэн төлбөрийн төлөлт ба гэрээний нөхцлөөр тодорхой заасан өдрөөрх төлөгдөөгүй үндсэн төлбөрийг үлдэгдэлд тооцсон хүүгийн төлбөрөөс бүрдэх төлбөрүүдийн мөнгөн урсгалыг тогтоосон хугацаанд хуваарийн дагуу хүлээн авах нөхцөлтэй байх

Дараах нөхцөлүүдийг хангасан өрийн хэрэгслүүдийг хэмжихдээ бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн бусад дэлгэрэнгүй орлогоор тусгана. (БУЦБИБО):

- Мөнгөн урсгалыг цуглуулахын тулд эсвэл арилжаалах зорилгоор санхүүгийн хөрөнгийг эзэмших зорилго бүхий бизнесийн загвараар эзэмшдэг;
- Тодорхойлон заасан өдрүүдэд зөвхөн төлөгдөөгүй үлдсэн үндсэн төлбөр ба хүү төлөлтийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах санхүүгийн хөрөнгийн гэрээний нөхцөлтэй байх.

Бусад санхүүгийн хөрөнгийг хэмжихдээ бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тусгадаг (БУЦАА).

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.12 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.12.1 Санхүүгийн хөрөнгийн ангилал (үргэлжлэл)

Дээр дурдсанаас үл хамааран, Групп санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөх үед дараах ангиллыг сонгон бүртгэж болно:

- Групп тодорхой шалгууруудыг хангасан тохиолдолд буцаах сонголтгүйгээр өмчийн хэрэглүүр дэх хөрөнгө оруулалтыг дараа үеүдэд хэмжихдээ бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогоор тусгана.
- Групп өрийн хэрэглүүрээрх хөрөнгө оруулалтыг хорогдуулсан өртөг эсвэл бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг бусад дэлгэрэнгүй орлогоор бүртгэх зарчмыг сонгосон байсан боловч бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн ашиг алдагдлаар тайлагнах нь илүү тохиромжтой, бүртгэлийн нийцгүй байдлыг арилгана гэж үзэж байвал бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг тухайн жилийн ашиг алдагдлыг тусгаж болно.

Группийн санхүүгийн хөрөнгө нь хорогдуулсан өртгөөр бүртгэдэг санхүүгийн хөрөнгөөс бүрдэж байна.

Хорогдуулсан өртөг болон үр ашигт хүүгийн арга

Үр ашигт хүүгийн арга гэдэг нь санхүүгийн өрийн хорогдуулсан өртгийг тооцоолон, хүүгийн орлогыг хугацааны туршид хуваарилах арга юм.

Худалдаж авсан эсвэл бий болгосон үнэ цэнийн бууралт бүхий зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгөөс бусад (анхлан хүлээн зөвшөөрөхдөө үнэ цэнэ нь буурсан хөрөнгө) санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үр ашигт хүүгийн хувь нь ирээдүйд төлөхөөр тооцоолсон бүх мөнгөн төлбөр (үр ашигт хүүгийн хувьд нөлөөлөх бүхий л төлбөр хураамж, ажил гүйлгээний зардал, хөнгөлөлт урамшууллыг багтаасан)-ийг санхүүгийн өрийн гэрээний хугацааны эцэс гэхэд анх бүртгэсэн цэвэр дансны үнэтэй тэнцүү байхаар үнэ цэнийн бууралтын нөөцийг хасахын өмнөх төлбөрийг өрийн хугацаа эсвэл шаардлагатай тохиолдолд түүнээс богино хугацаанд хуваарилахад хэрэглэдэг хүүгийн хувь юм.

Худалдаж авсан эсвэл бий болгосон үнэ цэнийн бууралт бүхий зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгийн хувьд гэрээний мөнгөн урсгалыг тооцоолох үед ирээдүйн нийт хугацаанд хүлээгдэж буй авлага ба зээлийн алдагдлыг оруулан тохируулсан үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглан өрийн хэрэглүүрийг анхлан хорогдуулан бүртгэнэ.

Санхүүгийн хөрөнгийн хорогдуулсан өртөг гэдэг нь санхүүгийн хөрөнгийг анх хүлээн зөвшөөрөх үед хэмжсэн дүнгээс үндсэн төлбөрийн эргэн төлөлтийг хасаж, анхны дүн ба дуусгавар болох үеийн дүнгийн хооронд үүссэн аливаа зөрүүг үр ашигт хүүний арга ашиглан тооцсон хорогдуулгыг нэмж аливаа алдагдлын нөөцийг тохируулсан дүнгээр тодорхойлогдоно. Санхүүгийн хөрөнгийн дансны үнэ нь аливаа алдагдлын нөөцөөр тохируулаагүй дүн байна.

Хүүгийн орлогыг бодит үнэ цэнээр бүртгэж, өөрчлөлтийг нь дараа үеүдэд тухайн жилийн бусад дэлгэрэнгүй орлогоор тусгах эсвэл хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдэх өрийн хэрэгслийн хүүгийн орлогыг үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан бүртгэлд тусгадаг.

Худалдаж авсан эсвэл бий болгосон үнэ цэнийн бууралт бүхий зээл ба авлагын санхүүгийн хөрөнгийн хувьд, дараа үед үнэ цэнэ буурсан зээл ба авлагаас бусад, санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үр ашигт хүүний түвшинг ашиглан авлага ба зээлийн дансны дүнгээс хүүгийн орлогыг тооцно. Санхүүгийн хөрөнгийн анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш зээл ба авлагын үнэ цэнийн бууралт бий болсон санхүүгийн хөрөнгийн хувьд үр ашигт хүүний түвшинг ашиглан аливаа алдагдлын нөөцийг багтаасан цэвэр дансны дүнгээс хүүний орлогыг тооцно.

Хэрэв дараагийн тайлагналын үеүдэд, үнэ цэнэ буурсан зээл ба авлагын санхүүгийн хэрэгслийн эрсдэл буурч, үнэ цэнийн бууралтгүй болох үед үр ашигт хүүгийн түвшинг ашиглан санхүүгийн хөрөнгийн дансны дүнгээс хүүгийн орлогыг тооцно.

Хүүгийн орлогыг тайлант үеийн ашиг, алдагдлаар тайлагнадаг ба "бусад орлого" хэсэгт ангилна.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.12 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.12.2 Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт

Групп хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдсэн өмчийн хэрэгслээрх хөрөнгө оруулалтанд хүлээгдэж буй алдагдлыг хүлээн зөвшөөрөн бүртгэдэг. Тухайн санхүүгийн хэрэгслийг хүлээгдэж буй алдагдлын дүн анх хүлээн зөвшөөрч бүртгэснээс хойш эрсдэлийн өөрчлөлтийг үнэлж тайлант хугацаа болгонд шинэчилнэ.

Групп дансны авлагад нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолон бүртгэдэг. Зөвхөн нэг харилцагчтай тул Групп дансны авлагыг тусгайлсан үнэлгээ хийж үнэлдэг.

Нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдал нь санхүүгийн хэрэгслийн хүлээгдэж буй нийт хугацааны туршид гарах бүхий л боломжит дефолт үйл явдлаас үүсэх алдагдлыг илэрхийлнэ.

(i) Зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт

Санхүүгийн хэрэгслийн зээлийн эрсдэл нь анх бүртгэлд тусгаснаас хойш мэдэгдэхүйц хэмжээгээр өссөн эсэхийг үнэлэхдээ Групп анх бүртгэлд тусгасан өдрийн санхүүгийн хэрэгслээс үүссэн эрсдлийг, тайлант өдрөөрх эрсдэлийн дүнтэй харьцуулдаг. Энэхүү үнэлгээг хийхдээ Групп үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц тоон болон чанарын мэдээллийн аль алиныг нь харгалзан үзэх ба эдгээр нь түүхэн туршлага болон өндөр хүчин чармайлт, өртөг шаардахааргүйгээр олж авах боломжтой ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллүүд байна. Ирээдүйг таамаглаж буй мэдээлэл нь Группийн зээлдэгчийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг салбарын ирээдүйн хэтийн төлвийг агуулсан, эдийн засгийн шинжээчийн тайлангаас авсан мэдээлэл болон санхүүгийн шинжээч, засгийн газрын байгууллага, холбогдох судалгааны байгууллага, бусад ижил төстэй байгууллагаас гаргасан мэдээллүүд болон Группийн үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой эдийн засгийн бодит болон урьдчилан таамагласан янз бүрийн гадаад эх сурвалжийн мэдээллүүдийг авч үздэг.

Зээлийн эрсдэл нь анх хүлээн зөвшөөрснөөс хойш мэдэгдэхүйц хэмжээгээр өссөн эсэхийг үнэлэхдээ дараах мэдээллийг харгалзан үзнэ:

- Санхүүгийн хэрэгслийн гадаад (хэрэв байгаа бол) эсвэл дотоод зээлийн үнэлгээний бодит эсвэл хүлээгдэж буй мэдэгдэхүйц бууралт;
- Тухайн санхүүгийн хэрэгслийн гадаад зах зээлийн эрсдэлийн үзүүлэлтүүдийн бууралт. Үүнд: ижил төстэй хэрэглүүрийн өгөөжийн түвшин ихээхэн ялгаатай байх, зээлийн эрсдлийг солилцох гэрээний үнэ эсвэл шаардагдах цаг хугацаа болон үргэлжлэх байдлын улмаас санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ нь хорогдуулсан өртгөөсөө бага байх зэрэг юм;
- Одоо байгаа эсвэл урьдчилан таамагласан бизнест нөлөөлж болохуйц сөрөг өөрчлөлт, зээлдэгчийн өрийг эргэн төлөх чадварыг бууруулж болзошгүй нөлөөлөх санхүүгийн эсвэл эдийн засгийн нөхцөл байдлууд;
- Зээлдэгчийн үйл ажиллагааны бодит эсвэл хүлээгдэж буй үр дүнгийн мэдэгдэхүйц бууралт;
- Зээлдэгчийн бусад санхүүгийн хэрэгслүүдийн зээлийн эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлт;
- Зээлдэгчийн хууль эрх зүй, эдийн засаг, технологийн орчинд гарч буй бодит буюу хүлээгдэж буй томоохон сөрөг өөрчлөлтүүд нь төлбөрийн үүргээ биелүүлэх чадварыг мэдэгдэхүйцээр бууруулах

Дээрх үнэлгээний үр дүнгээс үл хамааран Групп анх бүртгэлд тусгаснаас хойш гэрээний төлбөр 30 хоногоос дээш хугацаагаар хэтэрсэн үед санхүүгийн хөрөнгийн зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц хэмжээгээр нэмэгдсэн гэж үзнэ. Хэрвээ зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйцээр нэмэгдээгүйг илтгэх үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц нотолгоо байгаа тохиолдолд эрсдлийг мэдэгдэхүйцээр нэмэгдсэн гэж үзэхгүй байж болно.

Хэрэв санхүүгийн хэрэгсэл нь тайлант өдрөөр эрсдэлийн түвшин бага гэж тодорхойлогдсон бол дээр дурдсанаас үл хамааран Групп санхүүгийн хэрэгслийн зээлийн эрсдэл анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш мэдэгдэхүйц өсөлт гараагүй гэж үздэг. Санхүүгийн хэрэгсэл нь дараах нөхцөлд зээл ба авлагын эрсдэл бага гэж тодорхойлогдоно.

- Санхүүгийн хэрэгсэл нь эргэн төлөгдөхгүй байх эрсдэл багатай,
- Зээлдэгч ойрын хугацаанд гэрээний мөнгөн урсгалын үүргийг биелүүлэх бүрэн чадавхитай,
- Урт хугацаанд эдийн засгийн болон бизнесийн нөхцөл байдалд гарах сөрөг өөрчлөлт нь зээлдэгч гэрээний мөнгөн урсгалын үүргээ биелүүлэх чадварыг бууруулж болзошгүй боловч энэ нь заавал бууруулна гэж тооцохгүй байж болно.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.12 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.12.2 Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт (үргэлжлэл)

Хэрэв Группийн хөрөнгө нь дэлхийн түвшинд танигдсан зээлийн үнэлгээний тодорхойлолттой нийцсэн эсвэл хөндлөнгийн үнэлгээний мэдээллийн олдоц хомс тохиолдолд, дотооддоо хэвийн гэж үнэлсэн санхүүгийн хөрөнгийг эрсдэл багатай гэж үзнэ. Хэвийн гэсэн үнэлгээ нь оролцогч тал санхүүгийн хувьд өндөр чадавхтай бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд хугацаа хэтэрсэн төлөгдөөгүй үүрэг үүсээгүй байхыг хэлнэ.

Групп зээлийн эрсдэлд мэдэгдэхүйц өсөлт гарсан эсэхийг тодорхойлоход ашигласан шалгуурууд нь зээлийн төлөгдөх хугацаа хэтрэхээс өмнө эрсдэлийн мэдэгдэхүйц өсөлтийг тодорхойлох үр ашигтай үзүүлэлтүүд гэдгийг тогтмол хянадаг ба шаардлагатай тохиолдолд өөрчилдөг.

(ii) Дефолтын тодорхойлолт

Групп дотоод удирдлагын зорилгоор түүхэн туршлагад үндэслэн зээлийн эрсдэлийн дараах шалгууруудын аль нэгийг нь хангасан санхүүгийн хөрөнгүүд нь нөхөгдөх боломжгүй болсон үед үүнийг дефолт үйл явдал гэж үздэг:

- Зээлдэгч гэрээнд заасан санхүүгийн харьцаа үзүүлэлтүүдийг зөрчсөн тохиолдолд; эсвэл
- Зээлдэгчийн талаар дотооддоо боловсруулсан эсвэл гадаад эх сурвалжаас авсан мэдээлэл нь зээлдэгч бусад зээлдүүлэгчдэд болон Группт зээл ба авлагаа бүрэн эргүүлэн төлөх магадлал багатайг илэрхийлж буй тохиолдолд (Группийн эзэмшиж буй барьцаа хөрөнгийг харгалзан үзэхгүй).

Дээрх шалгуураас үл хамааран Группийн санхүүгийн хөрөнгийн төлбөр төлөх хугацаа 90 хоногоос дээш хугацаагаар хэтэрсэн бол дефолт үйл явдал гэж үзнэ. Хэрвээ гэрээнд заасан үүргээ биелүүлэхэд нэмэлт хугацаа хэрэгтэй болсныг батлах үндэслэлтэй бөгөөд дэмжигдэхүйц мэдээлэл байгаа бол дээрх тодорхойлолтонд хамаарахгүй байж болно.

(iii) Зээлийн үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгүүд

Нэг болон түүнээс дээш үйл явдал тухайн санхүүгийн хөрөнгөөс хүлээн авахаар тооцоолсон ирээдүйн мөнгөн урсгалд сөрөг нөлөө үзүүлж болзошгүй тохиолдолд тухайн санхүүгийн хөрөнгө нь зээлийн үнэ цэнийн бууралттай гэж үзнэ. Дараах тодорхойлолтууд нь санхүүгийн хөрөнгийн зээлийн үнэ цэнэ буурсан илэрхий нотолгоо болох юм:

- Үнэт цаас гаргагч эсвэл зээлдэгч талд томоохон хэмжээний санхүүгийн хүндрэл үүссэн;
- Гэрээний үүргээ биелүүлэхгүй байх, тухайлбал эргэн төлөлтийг төлбөрийн хугацааг хэтрүүлэх эсвэл төлөх чадамжгүй болох (дээр дурдсан (ii)- ийг харна уу);
- Зээлдэгчийн санхүүжүүлэгч нь зээлдэгчийн санхүүгийн хүндрэлтэй байдлаас үүссэн эдийн засгийн болон гэрээний шалтгааны улмаас зээлдэгчидтэй тохирсон үүрэг амлалтаа хэрэгжүүлэх боломжгүй болох;
- Зээлдэгч нь дампуурлаа зарлах эсвэл санхүүгийн хувьд дахин бүтцийн өөрчлөлт хийх магадлалтай болсон; эсвэл
- Санхүүгийн хүндрэлээс болж тухайн санхүүгийн хөрөнгийн идэвхтэй зах зээл байхгүй болох.

(iv) Бүртгэлээс хасах

Групп санхүүгийн хөрөнгийг зээлдэгч нь томоохон санхүүгийн хүндрэлд орсон ба зээлдэгчийн татан буугдах эсвэл дампуурах үйл явц эхэлсэн, авлага төлөгдөх хугацаа 2 жилээс дээш хугацаагаар хэтэрсэн зэрэг үйл явдлын аль нэг нь бий болсон үед буюу авлагын эргэн төлөлт хийгдэх бодит боломж байхгүй болсон үед бүртгэлээс хасна. Бүртгэлээс хасагдсан санхүүгийн хөрөнгийг Группийн бодлогын дагуу авлага цуглуулах үйл явц хийгдэж, хуулийн дагуу шаардлагатай арга хэмжээг авч болно. Бүртгэлээс хасагдсан авлага нь эргэн төлөгдсөн тохиолдолд тайлант жилийн ашиг, алдагдлын тайланд тусгана.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.12 Санхүүгийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

2.12.2 Санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт (үргэлжлэл)

(v) Хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын хэмжилт ба бүртгэл

Хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдал нь төлбөр төлөгдөхгүй байх магадлал, алдагдал үүсэх магадлал болон эрсдэлд өртөх боломжтой зээл ба авлагын дүнгийн үржвэр юм. Төлбөр төлөгдөхгүй байх магадлал болон алдагдал үүсэх магадлалын үнэлгээ нь ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллээр залруулагдсан түүхэн мэдээлэлд үндэслэгддэг.

Тайлагналын өдрийн байдлаар дансны үнээрээ толилуулагдсан эрсдэлтэй зээлийн санхүүгийн хөрөнгийг Группийн зээлдэгчийн ирээдүйд шаардагдах санхүүжилтийн хэмжээ болон ирээдүйг таамаглаж буй мэдээлэлүүд ашиглан тодорхойлно.

Санхүүгийн хөрөнгийн хувьд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал нь гэрээний дагуу Группийн хүлээн авах эрх бүхий нийт мөнгөн урсгал болон Группийн хүлээн авахаар тооцоолсон бүх мөнгөн гүйлгээг үр ашигт хүүгийн аргаар дискаунтчилсан дүнгийн зөрүүгээр тооцоологддог.

Хэрэв өмнөх тайлант үед санхүүгийн хэрэгслийн алдагдлын нөөц сан нь нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдлаар хэмжигдсэн хэдий ч тайлант жилийн эцэст нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын шалгуурыг хангаагүй бол Групп хялбарчилсан аргачлал ашигласан хөрөнгөөс бусад санхүүгийн хөрөнгийн хувьд тайлант жилийн эцсээрх 12 сарын хүлээгдэж буй зээл ба авлагын алдагдлыг тооцоолдог.

Групп бодит үнэ цэнийн өөрчлөлтийг нь тухайн жилийн бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хэмждэг өрийн хэрэгслээрх хөрөнгө оруулалтаас бусад бүх санхүүгийн хэрэгслийн үнэ цэнийн бууралтын алдагдал болон буцаалтыг үнэ цэнийн бууралтын нөөц сангийн дансаар дамжуулан тэдгээрийн дансны үнийг залруулж, ашиг алдагдлаар бүртгэнэ.

2.12.3 Санхүүгийн хөрөнгийг бүртгэлээс хасах

Групп нь санхүүгийн хөрөнгийг дараах тохиолдолд данснаас хасна: санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх дуусгавар болсон эсвэл санхүүгийн хөрөнгийн мөнгөн урсгалыг хүлээн авах эрх ба хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой бүх эрсдэл болон өгөөжийг бусдад шилжүүлсэн. Хэрэв Групп нь санхүүгийн хөрөнгийг шилжүүлээгүй боловч санхүүгийн хөрөнгийг эзэмшихтэй холбоотой ихэнх эрсдэл ба өгөөжийг хадгалж үлдээгүй бол уг хөрөнгөөс Группт үлдсэн хувь хэмжээгээр хөрөнгийг бүртгэлдээ хэвээр үлдээх ба төлбөр төлөх үүрэг байгаа бол холбогдох өрийг бүртгэнэ. Хэрэв Групп нь шилжүүлсэн хөрөнгөтэй холбоотой эрсдэл ба өгөөжийн ихэнхийг өөртөө хадгалсаар байгаа бол санхүүгийн хөрөнгийг бүртгэлээс хасахгүй ба санхүүгийн хөрөнгөөр барьцаалсан зээлийн өрийг бүртгэнэ.

Хорогдуулсан өртгөөрх санхүүгийн хөрөнгийг данснаас хасахдаа тухайн хөрөнгийн дансны үнэ ба хүлээн авсан дүн болон авлагын нийлбэрийн зөрүүг ашиг алдагдлын тайланд хүлээн зөвшөөрнө.

2.13 Санхүүгийн өр төлбөр ба өмчийн хэрэгсэл

2.13.1 Өр эсвэл өмчийн хэрэгслээр ангилах

Группээс гаргаж байгаа өрийн болон өмчийн хэрэгслийг тэдгээрийн гэрээнд тусгагдсанаар ямар нөхцөл, бодит байдал үүссэн бөгөөд санхүүгийн өр эсвэл өмчийн хэрэгслийн тодорхойлолтод нийцэж байгаа эсэхийг үндэслэн өр эсвэл өмчийн хэрэгсэл гэж ангилдаг.

2.13.2 Өмчийн хэрэгсэл

Группийн бүх хөрөнгөөс өр төлбөрийг хассаны дараа үлдэх хэсгээс хувь хүртэх нөхцөл бүхий аливаа гэрээг өмчийн хэрэгсэл гэдэг. Группээс гаргаж байгаа өмчийн хэрэгслийг хүлээн авсан мөнгөнөөс санхүүгийн хэрэгслийг гаргахтай холбоотой шууд зардлыг хассан дүнгээр хэмжиж бүртгэдэг.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.13 Санхүүгийн өр төлбөр ба өмчийн хэрэгсэл (үргэлжлэл)

2.13.3 Санхүүгийн өр төлбөр

Бүх санхүүгийн өр төлбөрийг анх бүртгэсний дараа үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр бүртгэдэг. Группийн санхүүгийн өр төлбөр нь үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан хорогдуулсан өртгөөр хэмжсэн санхүүгийн хэрэгслүүдээс бүрддэг.

2.13.3.1 Хорогдуулсан өртгөөр хэмжигдсэн санхүүгийн өр төлбөр

Санхүүгийн өрийг үр ашигт хүүгийн аргаар хорогдуулсан өртгөөр хэмжиж бүртгэнэ. Бодит хүүгийн арга гэдэг нь санхүүгийн өрийн хорогдуулсан өртгийг бодох ба хүү тооцох хугацааны турш бүртгэх хүүгийн зардлыг хуваарилах арга юм. Бодит хүүгийн хувь нь ирээдүйд төлөхөөр тооцоолсон бүх мөнгөн төлбөр (бодит хүүгийн хувьд нөлөөлөх бүхий л төлбөр хураамж, ажил гүйлгээний зардал, хөнгөлөлт урамшууллыг багтаасан)-ийг санхүүгийн өрийн гэрээний хугацааны эцэс гэхэд анх бүртгэсэн цэвэр дансны үнэтэй яг тэнцүү байхаар төлбөрийг өрийн хугацаа эсвэл (шаардлагатай тохиолдолд) түүнээс богино хугацаанд хуваарилахад хэрэглэдэг хүүгийн хувь юм.

2.13.3.2 Санхүүгийн өрийг бүртгэлээс хасах

Групп нь санхүүгийн өрийг зөвхөн гэрээний үүрэг биелэгдсэн, цуцлагдсан эсвэл гэрээний хугацаа дууссан тохиолдолд бүртгэлээс хасна. Бүртгэлээс хасч буй санхүүгийн өрийн дансны үнэ ба түүний оронд хүлээн авсан ба авах хэрэгслийн хооронд үнийн зөрүү гарвал уг зөрүүг ашиг алдагдлаар бүртгэнэ.

2.14 Орлого хүлээн зөвшөөрөлт

Гүйцэтгэлийн үүргээ биелүүлсэн эсвэл тодорхой гүйцэтгэлийн үүргийн үндсэн дээр байгаа бараа, үйлчилгээний "хяналт" нь үйлчлүүлэгчид шилжсэн үед Групп орлогыг хүлээн зөвшөөрдөг.

Гүйцэтгэлийн үүрэг гэдэг нь өөр хоорондоо ялгаатай бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг нийлүүлэх үүргийг хэлнэ.

Дараах шалгууруудын аль нэг нь хангагдсан тохиолдолд Групп холбогдох гүйцэтгэлийн үүргийг тодорхой хугацааны туршид биелэгдэх гүйцэтгэлийн үүрэг гэж үзэж тэрхүү хугацааны туршид орлогоо хэсэгчлэн хүлээн зөвшөөрнө. Үүнд:

- Групп гүйцэтгэлийн үүргээ биелүүлсэн цаг хугацаатай зэрэгцэн, уг ажлын гүйцэтгэлээр дамжуулан худалдан авагч үр өгөөж хүртэх;
- Группийн гүйцэтгэлийн үүргийн биелэлт нь ямар нэг хөрөнгийг бий болгодог эсвэл хөрөнгийн үнэ цэнийг нэмэгдүүлдэг бөгөөд уг хөрөнгө бий болсон эсвэл үнэ цэнэ нь нэмэгдэх бүрт худалдан авагч хяналтыг өөртөө авах;
- Группийн гүйцэтгэлийн үүргийн биелэлтээр дамжин бий болж буй хөрөнгийг Групп ашиглаж үр өгөөж хүртэх боломжгүй хэдий ч гүйцэтгэлийн үүрэг хангагдах бүрт төлбөр хүлээн авах эрхтэй байх.

Бусад тохиолдолд, худалдан авагч нь өөр хоорондоо ялгаатай бүтээгдэхүүн эсвэл үйлчилгээний хяналтыг авах үед тодорхой нэг хугацаанд хангагдах гүйцэтгэлийн үүрэг гэж үзэж орлогыг хүлээн зөвшөөрнө.

Группийн орлого нь өндөг, тэжээл, бордоо, сав баглаа боодол, тахианы мах, улаанбуудай, өвс зэрэг бүтээгдэхүүний борлуулалтын орлогоос бүрддэг бөгөөд худалдан авагч худалдан авах буюу тусгайлан бүтээгдэхүүний хяналтыг худалдан авагч талд шилжүүлсэн үед гүйцэтгэлийн үүрэг хангагдсан гэж үзэж орлогыг хүлээн зөвшөөрнө.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.15 Гадаад валютын ажил гүйлгээ

Төгрөгөөс бусад мөнгөн тэмдэгт нь гадаад валют гэж тооцогддог ба гадаад валютаар хийгдсэн гүйлгээнүүд нь тухайн гүйлгээний өдрийн зах зээлийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлэгддэг. Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн хөрөнгө болон өр төлбөр нь тухайн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрийн ханшаар төгрөг рүү хөрвүүлэгддэг. Энэхүү гадаад валютын хөрвүүлгийн гүйлгээнээс үүссэн ханшийн зөрүүг тухайн тайлант хугацаанд нэгтгэсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлангийн хэсэгт тусгадаг.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн хөрөнгө ба өр төлбөр нь тухайн гүйлгээний өдрийн зах зээлийн ханшаар хөрвүүлэгддэг.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн бус зүйлсийн хөрөнгө ба өр төлбөр нь түүхэн ханшаараа хэмжигдэх бөгөөд дахин хөрвүүлэлт хийдэггүй.

2.16 Зардал хүлээн зөвшөөрөлт

Зардлыг нэгтгэсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайланд зардлын чиг үүргийн аргыг ашиглан тайлагнадаг. Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөгт борлуулсан барааны бүтээгдэхүүнтэй шууд холбоотой зардлууд багтдаг. Харин үйл ажиллагааны зардалд ерөнхий ба удирдлагын, борлуулалт, маркетингийн болон Группийн бусад бизнесийн үйл ажиллагааны зардлууд ордог.

2.17 Зээлийн зардал

Шалгуурт нийцсэн хөрөнгийн олж бэлтгэх, барьж байгуулах ба үйлдвэрлэхтэй шууд холбоотой хүүгийн зардлыг тэдгээр хөрөнгийн өртөгт оруулж бүртгэдэг. Шалгуурт нийцсэн хөрөнгө гэдэг нь түүнийг зориулалтаар нь ашиглах эсвэл борлуулахад бэлэн болгоход их хэмжээний хугацаа зарцуулдаг хөрөнгийг хэлэх ба уг хөрөнгийг ашиглах ба борлуулахад бэлэн болгох хүртэлх хугацаанд хүүгийн зардлыг хөрөнгийн өртөгт оруулдаг.

Шалгуурт нийцсэн хөрөнгийг санхүүжүүлэхээр хүлээж буй зээлийг сул чөлөөтэй үед нь богино хугацаагаар хүү олох хөрөнгө оруулалтанд ашигласан бол олсон хүүг капиталжуулах хүүгийн зардлыг бууруулж бүртгэнэ. Бусад бүх зээлийн хүүг тэдгээрийг гарсан жилийн ашиг алдагдлын тайланд тусгана.

2.18 Засгийн газрын буцалтгүй тусламж

Засгийн газрын буцалтгүй тусламж гэдэг нь тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаатай холбоотой тодорхой нөхцөлүүдийг өнгөрсөн үед эсвэл ирээдүйд даган мөрдөлтийн хариу болгон уг аж ахуйн нэгжид нөөцийн шилжүүлэлт хэлбэрээр Засгийн газраас үзүүлж буй тусалцаа юм.

Дараах нөхцөл нь ул үндэслэлтэйгээр баталгаатай болох хүртэл засгийн газрын буцалтгүй тусламжийг, үүн дотроо бодит үнэ цэнэ бүхий мөнгөн зүйлсийн бус буцалтгүй тусламжийг хүлээн зөвшөөрөхгүй:

- Аж ахуйн нэгж нь буцалтгүй тусламжид хамаарах нөхцөлүүдийг хангах; мөн
- Буцалтгүй тусламжийг хүлээн авах.

Буцалтгүй тусламжийн хүлээн авсан гэдэг нь уг буцалтгүй тусламжид хамаарах нөхцөлүүдийг хангасан эсвэл хангана гэсэн дүгнэлтийн шинжтэй нотолгоог дангаараа бүрдүүлэхгүй.

Групп тавигдсан шалгуурыг хангаж чадах эсэхээс засгийн газрын буцалтгүй тусламж авах эсэх нь хамаардаг тул түүнийг анх хойшлогдсон орлогоор хүлээн зөвшөөрдөг. Харин буцалтгүй тусламжийн шалгуурыг хангасны дараа хойшлогдсон орлогын үлдэгдлийг холбогдох зардалтай уялдуулан дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусгана. Ингэхдээ буцалтгүй тусламжийг групп холбогдох зардалтай нь цэвэрлэж цэвэр дүнгээр тайлагнадаг.

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.19 Сегментийн мэдээлэл

Үйл ажиллагааны сегмент гэдэг нь аж ахуйн нэгжийн дараах шинж чанаруудыг агуулсан бүрэлдэхүүн юм:

- Орлого олж, зардал гаргадаг (аж ахуйн нэгжийн доторх бусад бүрэлдэхүүн хэсгүүдтэй хийсэн орлого, зардлын ажил гүйлгээ мөн багтана) бизнесийн үйл ажиллагаа;
- Сегментэд нөөц хуваарилах, гүйцэтгэлийг үнэлэхтэй холбоотой шийдвэр гаргах зорилгоор аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны шийдвэр гаргагч ахлах ажилтны зүгээс үйл ажиллагааны үр дүнг нь тогтмол хянаж байдаг;
- Тусдаа санхүүгийн мэдээлэл бэлтгэх боломжтой.

Дээрх шаардлагыг хангасан сегментүүдийн хувьд уг Групп сегмент бүрээр ашиг, алдагдал, хөрөнгө, өр төлбөрийг тодруулах шаардлагатай.

Групп нь шувууны аж ахуй, тэжээлийн үйлдвэрлэл, бордоо үйлдвэрлэл, сав баглаа боодлын үйлдвэрлэл, мал аж ахуй, газар тариалан гэсэн зургаан сегменттэй ба эдгээр сегмент тус бүрээр санхүүгийн мэдээллийг бэлтгэдэг.

2.20 Болзошгүй өр төлбөр ба хөрөнгө

Аж ахуйн нэгжийн бүрэн хяналтаас гадуурх нэг болон түүнээс дээш ирээдүйн үйл явдал тохиолдох, эс тохиолдохоос хамаарч үүсэх эсэх нь тодорхойлогддог тул болзошгүй өр ба болзошгүй хөрөнгийг бүртгэдэггүй. Эдийн засгийн өгөөжийг агуулсан нөөцийн гадагш урсгал гарах магадлал маш бага биш л бол бүх тохиолдолд болзошгүй өр төлбөрийг нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд нэмж тодруулна.

2.21 Холбоотой тал

Групп болон Группийн толгой компани болон түүнтэй холбоотой этгээдүүдийн хооронд нөөц, ажил үйлчилгээ эсвэл үүрэг хариуцлага шилжүүлэхдээ төлбөр нэхэмжилсэн эсэхээс үл хамааран тэдгээрийн хооронд хийгдсэн ажил гүйлгээг холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ гэнэ. Аливаа хувь хүн эсвэл түүний гэр бүлийн ойр дотны гишүүнийг дараах тохиолдолд Групп-тэй холбоотой гэж үзнэ:

- Группийг шууд эсвэл хамтран хянадаг
- Группийн үйл ажиллагаанд мэдэгдэхүйц нөлөө үзүүлдэг
- Группийн болон Группийн толгой компанийн удирдах ажилтан

Хэрэв дараах нөхцөлийн аль нэг нь хангагдаж байвал тухайн аж ахуйн нэгжийг Групп-тэй холбоотой гэж үзнэ:

- Тухайн аж ахуйн нэгж болон Групп нь нэг бүлэг аж ахуйн нэгжийн бүрэлдэхүүнд багтаж байвал өөрөөр хэлбэл, толгой компани, охин компани болон нэг толгой компанид багтдаг охин компаниуд бүгд бусадтайгаа холбоотой гэсэн үг юм.
- Нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуйн нэгжийн хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол эсвэл нөгөө аж ахуйн нэгжийг багтаасан бүлгийн нэг аж ахуйн нэгжийнх нь хараат эсвэл хамтарсан үйлдвэр бол
- Хоёр компани хоёулаа нэг гуравдагч этгээдийн хамтарсан хөрөнгө оруулалттай компани бол
- Нэг аж ахуйн нэгж нь гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хамтарсан үйлдвэр ба харин нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравдагч аж ахуйн нэгжийн хараат компани бол
- Тухайн аж ахуйн нэгж нь Групп эсвэл Групп-тэй холбоотой аж ахуйн нэгжийн аль нэгнийх нь ажилчдын тэтгэвэр тэтгэмжинд зориулсан ажил эрхлэлтийн дараах тэтгэмжийн төлөвлөгөө байгаа бол
- Тухайн аж ахуйн нэгж нь дээр дурьдсан холбоотой талаар тодорхойлогдсон хувь хүний шууд эсвэл хамтарсан хяналтан дор байх
- Группийг шууд эсвэл хамтран хянадаг этгээд нь тухайн аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд их хэмжээний нөлөөтэй байх, тухайн аж ахуйн нэгжийн, эсвэл түүний толгой компанийн удирдах ажилтан

2. Материаллаг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуй (үргэлжлэл)

2.22 Татвар

Орлогын татварын зардал нь тухайн жилд төлөхөөр тооцсон татвар ба хойшлогдсон татварын нийлбэрээс бүрдэнэ.

2.22.1 Тухайн жилийн орлогын албан татвар

Тухайн жилийн татварын өглөг нь тухайн жилийн татвар ногдуулах орлогод суурилсан байна. Татвар ногдуулах орлого нь Группийн санхүүгийн тайлангаар тодорхойлсон ашгаас зөрүүтэй байдаг нь санхүүгийн тайланд тусгагдсан орлого, зарлагын зүйлсийн татвар ногдох, татвар ногдох орлогоос хасагдах хугацаа нь татварын тайлангийн зорилгоор өөр тайлант хугацаанд үүсдэг эсвэл эдгээр нь огт татвар ногдохгүй эсвэл татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй байдагтай холбоотой. Группийн тухайн жилийн татварын өрийг тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээгээр тооцож, тодорхойлно.

2.22.2 Хойшлогдсон татвар

Хойшлогдсон татварыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнэ болон татвар ногдуулах орлогыг тооцоход хэрэглэсэн тэдгээрийн татварын суурь хоёрын хоорондын түр зөрүүнд тооцдог. Ерөнхийдөө бүх татвар ногдох түр зөрүүгээр хойшлогдсон татварын өрийг бүртгэдэг. Хойшлогдсон татварын хөрөнгийг бараг бүх хасагдах түр зөрүүнд тооцдог боловч ирээдүйд тэдгээр хасагдах түр зөрүүг шингээхэд хүрэлцэхүйц татвар ногдуулах ашигтай байх өндөр магадлалтай эсэхийг харгалздаг. Эдгээр хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг гүүдвил болон татварын ногдуулах орлого ба санхүүгийн ашгийн аль алинд нь нөлөөлдөггүй ажил гүйлгээ (бизнесийн нэгдлээс бусад)-ний үед бусад хөрөнгө бө өр төлбөрийг анх бүртгэхэд үүссэн түр зөрүүгээр бүртгэдэггүй.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгийн дансны үнийг тайлант хугацааны эцэст хянаж үздэг ба уг хөрөнгийг болон хөрөнгийн зарим хэсгийг нөхөхөд хүрэлцэхүйц татвар ногдуулах ашигтай байх магадлал бага болсон бол дансны үнийг бууруулдаг. Тайлант жилийн татварын зардал нь тухайн жилийн татвар ногдох орлогод нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээг ашиглан ногдуулсан татварын өр болон өмнөх жилүүдийн татварын өртэй холбоотой залруулгаас бүрдэнэ.

Хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг уг татварыг үүсгэж байгаа хөрөнгө, өр төлбөрийг борлуулах, барагдуулах үеийн татварын хувийг ашиглан хэмжих ба тайлангийн өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээгээр тооцож, тодорхойлно. Хойшлогдсон татварын хөрөнгө ба өр төлбөрийг хэмжихдээ уг татварыг үүсгэж байгаа хөрөнгө, өр төлбөрийг тайлангийн өдрийн байдлаар Групп хэрхэн борлуулах, барагдуулахаар төлөвлөж байгаа ба түүнээс хамаарсан татварын нөлөөллийг тусгасан байх ёстой.

2.22.3 Тухайн жилийн болон хойшлогдсон татвар

Тухайн жилийн болон хойшлогдсон татварыг тайлант жилийн ашиг алдагдлаар бүртгэх ба харин тэдгээр нь дэлгэрэнгүй орлого эсвэл өмчийн хэсэгт шууд бүртгэгдсэн зүйлстэй холбоотой бол харгалзан дэлгэрэнгүй орлого эсвэл өмчийн хэсэгт бүртгэдэг. Тухайн жилийн болон хойшлогдсон татвар нь бизнесийн нэгдлийг анх бүртгэхтэй холбоотой бол татварын нөлөөллийг бизнесийн нэгдлийн бүртгэлд оруулж тусгана.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн үнэлэмж ба тодорхой бус байдал дахь таамаглал, тооцооллын үндсэн эх сурвалж

Нэгтгэсэн санхүүгийн тайланг СТОУС- Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартуудад нийцүүлэн бэлтгэх үйл явц нь таамаглал тооцоолол, үнэлэмж хэрэглэхийг удирдлагаас шаарддаг ба энэхүү таамаглал, тооцоолол, үнэлэмж нь нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хэрэгжилт, санхүүгийн тайлангийн өдрөөр тайлагнагдсан хөрөнгө, өр төлбөрийн дүн, болзошгүй хөрөнгө, өр төлбөрийн тодруулга болон тайлант үед хүлээн зөвшөөрөгдсөн орлого, зардлын дүнд тус тус нөлөөлдөг. Ирээдүйд гарах бодит үр дүн нь эдгээр тооцооллоос зөрүүтэй байж болно.

Тооцоолол, түүнийг хийхэд хэрэглэсэн таамаглал, төсөөллийг байнга хянадаг. Нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоололд хийсэн өөрчлөлтийг өөрчлөлт хийгдсэн тайлант үе болон ирээдүйн тайлант үеүдэд тус тус тусгадаг.

3.1 Нягтлан бодох бүртгэлийн үнэлэмж

3.1.1 Монгол улсын татварын систем

Зах зээлийн эдийн засагт шилжих шилжилттэй холбоотойгоор Монголын Засгийн Газар бизнес болон эдийн засгийн бүтцэд өөрчлөлт шинэчлэлтийг хийсээр байна. Үүний үр дүнд бизнесийн үйл ажиллагаанд нөлөө үзүүлэх хууль журмууд ч мөн өөрчлөгдсөөр байна.

Өөр өөр эрх бүхий байгууллагууд татварын хуулийн хэрэгжилтэнд хяналт шалгалт хийж төлбөр торгууль тавих хуулиар тогтоосон эрхтэй байдаг. Групп татварын хууль тогтоомжийн ойлголт дээрээ үндэслэн бүх татваруудыг үнэн зөв тодорхойлсон гэж итгэж байгаа боловч дээр дурдсан хүчин зүйлүүдээс үндэслэн Групп-д татварын эрсдэл байсаар байна.

3.2 Тодорхой бус байдал дахь таамаглал, тооцооллын үндсэн эх сурвалж

Дараах нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн их хэмжээний дүн бүхий үзүүлэлтүүдэд дараах таамаглал төсөөллийг ашиглан, нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хүлээн зөвшөөрсөн.

3.2.1 Алдагдлын нөөц сангийн тооцоолол

Групп нь дансны ба бусад авлагын хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолохдоо матрицын болон тусгайлсан үнэлгээний аргыг ашигласан. Нөөц сан тооцоолох тусгайлсан арга нь Группийн түүхэн дефалтын түвшинд суурилдаг бөгөөд хэт их зардал болон өндөр хүчин чармайлт, өртөг шаардахааргүйгээр олж авах боломжтой ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллүүдийг харгалзан үздэг. Тайлант үе бүрийн эцэст ажиглагдах түүхэн дефалтын түвшинг дахин үнэлэх ба ингэхдээ ирээдүйг таамаглаж буй мэдээлэлд гарсан өөрчлөлтүүдийг авч үзнэ.

2025 оны 12 сарын 31-нээрх Группийн дансны ба бусад авлагын цэвэр дансны үнэ нь 6,739,432 мянган төгрөг, авлагын хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц сангийн үлдэгдэл 65,995 мянган төгрөг (2024 оны 12 сарын 31-ний байдлаар дансны ба бусад авлагын цэвэр дансны үнэ нь 5,812,013 мянган төгрөг, авлагын хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц сангийн үлдэгдэл 65,995 мянган төгрөг) байсан.

3.2.2 Үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жил

Тодруулга 2.8-д дурдсанчлан Групп үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийн тооцооллыг санхүүгийн тайлангийн өдрөөр хянадаг ба хэрэглээ, хөрөнгийн насжилт болон технологийн дэвшлээс харгалзан тооцооллыг өөрчлөх шаардлагатай бол залруулдаг. Тайлант жилийн эцэст үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилийн тооцоололд өөрчлөлт гараагүй. Эдгээр тооцоололд гарч болзошгүй өөрчлөлт нь тухайн жилийн ашигт ихээхэн нөлөөлж болзошгүй.

Удирдлага дээрх тооцоолсон үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын жилүүд нь уг хөрөнгийн бодитой эдийн засгийн ашиглах жил гэдэгт итгэж байна.

3.2.3 Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний бодит үнэ цэнийг тодорхойлох

Групп нь хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг анх бүртгэхдээ зах зээлийн үнээс нь борлуулах зардлыг хассан бодит үнэ цэнээр нь хэмждэг ба тайлант жилд өндөгний зах зээлийн үнэд томоохон өөрчлөлт гараагүй тул удирдлагын хийсэн тооцоолол нь бодитой гэдэгт итгэж байна.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

4. Шинэ болон шинэчлэгдсэн СТОУС - Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартууд

4.1 Тайлант жилд хэрэгжиж эхэлсэн шинэчлэгдсэн СТОУС- Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартууд болон шинэ тайлбарууд

Групп нь Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (НББОУСЗ)-өөс гаргасан 2025 оны 1 сарын 1-нээс хэрэгжиж эхэлсэн СТОУС- Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартуудын өөрчлөлтүүдийг тайлант жилд хэрэгжүүлсэн.

Хэрэгжих хугацаа	Шинэ стандартууд болон өөрчлөлтүүд
2025 оны 1 сарын 1	НББОУС 21 Гадаад Валютын Ханшийн Өөрчлөлтийн Үр Нөлөө-д орсон өөрчлөлт – <i>Валютын Солилцоо Хийгдэхгүй байх</i>

Дээр дурдсан стандартуудын хэрэгжилт нь Группийн санхүүгийн байдлын тайлан, дэлгэрэнгүй орлогын тайлан болон санхүүгийн тайлангийн тодруулгуудад нөлөө үзүүлээгүй болно.

4.2 Батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй шинэчлэгдсэн СТОУС- Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартууд болон шинэ тайлбарууд

Группийн санхүүгийн тайлангуудыг батлан гаргах үед батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй байгаа шинэ СТОУС- Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартууд болон стандартын өөрчлөлтүүдийг доор тодруулсан болно. Эдгээр стандартууд болон өөрчлөлтүүдийг Групп хэрэгжиж эхлэх үеэс дагаж мөрдөнө.

Хэрэгжиж эхлэх хугацаа	Шинэ стандартууд болон өөрчлөлтүүд
2026 оны 1 сарын 1	- СТОУС 9 болон СТОУС 7-н Санхүүгийн Хэрэглүүрийн Хэмжилт болон Ангилалд орсон өөрчлөлт - СТОУС-н Жил Бүрийн Сайжруулалт – <i>11 дэх удаа</i>
2027 оны 1 сарын 1	- СТОУС 18 Санхүүгийн Тайлангуудын Толилуулга ба Тодруулга - СТОУС 19 Олон Нийтийн Өмнө Үүрэг Хүлээдэггүй Охин компаниуд – <i>Тодруулга</i>
Тодорхойгүй	СТОУС 10 болон НББОУС 28-т орсон нэмэлт өөрчлөлтүүд <i>Хөрөнгө оруулагч ба түүний хараат компани, хамтарсан компанийн хооронд худалдсан эсвэл хандивласан хөрөнгө</i>

Группийн удирдлага дээрх шинэ болон шинэчлэгдсэн СТОУС- Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Стандартууд болон стандартын өөрчлөлтүүдийг нэвтрүүлэх явцад хяналт тавин ажиллаж байна. Санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг тодорхойлж дуусаагүй байгаа хэдий ч Группийн удирдлага эдгээр шинэ стандартууд, стандартад орсон өөрчлөлтүүдийн нөлөөлөл нь Группийн нягтлан болох бүртгэлийн бодлого, санхүүгийн байдал эсвэл гүйцэтгэлд материаллаг нөлөөлөхгүй гэж үзэж байна.

ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

5. Сегментийн тайлагнал

2025	Шулууны аж ахуй	Тэжээлийн үйлдвэрлэл	Бордоо үйлдвэрлэл	Сав баглаа боодлын үйлдвэрлэл	Мал аж ахуй	Газар тариалан	Сегмент-д хуваарилагдаагүй үзүүлэлтүүд	Нийт
Борлуулалтын орлого	79,176,019	17,290,450	6,277	891,151	-	223,200	-	97,587,097
Борлуулалтын өртөг	(76,400,842)	(12,307,548)	(284)	(474,090)	-	(189,735)	-	(89,372,499)
Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний бодит үнэ цэний олз	21,896,597	-	-	-	-	(80,947)	-	21,815,650
Сегментийн нийт ашиг	24,671,774	4,982,902	5,993	417,061	-	(47,482)	-	30,030,248
Дансны авлага	4,829,962	78,289	1,740	-	-	45,427	-	4,955,418
Бараа материал	4,957,978	5,202,616	10,678	854,268	-	203,617	1,986,531	13,215,688
Үндсэн хөрөнгө	64,300,696	6,975,713	-	62,210	357,140	4,000,664	2,506,263	78,202,686
Биет бус хөрөнгө	190,709	54,000	-	-	-	118,313	295,958	658,980
Биологийн хөрөнгө	8,499,855	-	-	-	295,786	-	-	8,795,641
Сегментийн хөрөнгө	82,779,200	12,310,618	12,418	916,478	652,926	4,368,021	4,788,752	105,828,413
Худалдааны өглөг	-	1,263,250	-	-	-	16,971	695,188	1,975,409
Банкны зээл	26,431,953	11,072,292	-	-	-	1,895,911	196,882	39,597,038
Хойшлогдсон засгийн газрын буцалтгүй тусламж	4,003,465	1,126,108	-	-	-	-	-	5,129,573
Сегментийн өр төлбөр	30,435,418	13,461,650	-	-	-	1,912,882	892,070	46,702,020

ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

5. Сегментийн тайлагнал (үргэлжлэл)

2024	Шувууны аж ахуй	Тэжээлийн үйлдвэрлэл	Бордоо үйлдвэрлэл	Сав баглаа боодлын үйлдвэрлэл	Мал аж ахуй	Газар тариалан	Сегмент-д хуваарилагдаагүй үзүүлэлтүүд	Нийт
Борлуулалтын орлого	67,374,553	15,249,891	51,891	261,565	-	1,744,028	-	84,681,928
Борлуулалтын өртөг	(64,863,665)	(12,119,492)	(18,691)	(176,762)	-	(488,092)	-	(77,666,702)
Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний бодит үнэ цэний олз	21,651,858	-	-	-	-	64,262	-	21,716,120
Сегментийн нийт ашиг	24,162,746	3,130,399	33,200	84,803	-	1,320,198	-	28,731,346
Дансны авлага	4,580,238	-	4,108	-	-	244,262	-	4,828,608
Бараа материал	2,193,566	4,868,881	131,088	1,554,162	-	178,512	725,517	9,651,726
Үндсэн хөрөнгө	49,742,112	5,313,436	1,301,406	237,776	352,806	4,434,381	2,052,572	63,434,489
Биет бус хөрөнгө	304,005	-	-	-	42,214	-	240,789	587,008
Биологийн хөрөнгө	5,251,308	-	-	-	268,273	-	-	5,519,581
Сегментийн хөрөнгө	62,071,229	10,182,317	1,436,602	1,791,938	663,293	4,857,155	3,018,878	84,021,412
Худалдааны өглөг	-	1,021,808	-	-	-	22,895	411,296	1,455,999
Банкны зээл	22,505,076	545,531	-	-	-	1,898,790	283,954	25,233,351
Хойшлогдсон засгийн газрын буцалтгүй тусламж	4,537,999	55,803	-	-	-	-	-	4,593,802
Сегментийн өр төлбөр	27,043,075	1,623,142	-	-	-	1,921,685	461,815	31,283,152

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

6. Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

	2025	2024
Харилцах данс дахь бэлэн мөнгө	7,781,484	1,745,804
Касс дахь бэлэн мөнгө	4,003	33,675
	7,785,487	1,779,479

Банкин дахь харилцах дансанд жилийн 0-3%-н хүү тооцогддог.

7. Дансны ба бусад авлага

	2025	2024
Дансны авлага	4,955,418	4,828,608
Холбоотой талуудаас авах авлага (Тодруулга 26.1)	49,463	57,751
Бусад татварын авлага	986,570	273,651
Гаалийн татварын авлага	306,900	328,163
Бусад авлага	507,076	389,835
	6,805,427	5,878,008
Авлагын хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц	(65,995)	(65,995)
Дансны ба бусад авлага, цэвэр дүн	6,739,432	5,812,013

7.1 Авлагын хүлээгдэж буй алдагдлын нөөц

Дансны авлага нь зээлээрх борлуулалтаас үүссэн. Зээлийн борлуулалтын авлагын эргэн төлөгдөх дундаж хугацаа 1-30 хоног байна. Хугацаа хэтэрсэн авлагад хүү тооцдоггүй. Аливаа шинэ харилцагчийг хүлээн зөвшөөрөхөөс өмнө Группийн удирдлага харилцагчийн зээлийн эрсдэлийн чанарыг үнэлэн зээлийн хязгаарыг харилцагч тус бүрийн хувьд тодорхойлдог.

Групп дансны авлагын алдагдлын нөөц санг бүртгэхдээ нийт хугацааны туршид хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолдог. Тайлагналын өдрөөр авлагын хүлээгдэж буй алдагдлыг тооцоолохдоо алдагдлын түүхэн мэдээлэл, тухайн зээлдэгчид тусгайлан хамааралтай хүчин зүйлс, үндсэн үйл ажиллагаа явуулж буй зах зээлийн орчин, одоогийн болон ирээдүйг таамаглаж буй мэдээллийг харгалзан тохируулсан нөөц сан тооцоолох матрицыг (үнэ цэнэ нь буураагүй авлагуудад) болон тусгайлсан үнэлгээний аргыг (үнэ цэнэ буурсан авлагад) ашигладаг.

Тооцооллын арга аргачлал болон нөлөө үзүүлэхүйц таамаглалуудад тайлант жилд өөрчлөлт ороогүй болно.

7.2 Хойшлогдсон НӨАТ-н авлага

	2025	2024
Богино хугацаат хойшлогдсон НӨАТ-н авлага	284,945	195,724
Урт хугацаат хойшлогдсон НӨАТ-н авлага	1,878,270	994,088
	2,163,215	1,189,812

Нэмэгдсэн Өртгийн Албан Татварын (цаашид "НӨАТ") тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1.5-д зааснаар тоног төхөөрөмж, барилга байгууламж худалдан авахад төлсөн НӨАТ-ыг худалдан авсан өдрөөс хойш 5-10 жилийн хугацаанд хойшлуулж, хорогдуулахаар НӨАТ-ын өглөгт суутган тооцдог. Тайлант өдрөөс хойш 12 сарын дотор нөхөгдөх буюу НӨАТ-н өглөгөөс хасагдахаар хүлээгдэж буй хойшлогдсон НӨАТ-ын авлагыг бусад татварын авлагаар, үлдсэн хэсгийг эргэлтийн бус хөрөнгөд Хойшлогдсон НӨАТ-н авлагаар тайлагнасан болно.

7.3 Барьцаалсан эргэлтийн хөрөнгө

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрөөр 1 тэрбум төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгийг Хас банкны зээлд барьцаалсан.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

8. Урьдчилгаа төлбөр

	2025	2024
Үндсэн хөрөнгө худалдан авахад төлсөн урьдчилгаа(*)	1,247,246	2,011,370
Бэлтгэн нийлүүлэгчдэд төлсөн урьдчилгаа	1,172,742	1,346,813
Урьдчилж төлсөн зардал- Бусад	287,281	1,005,520
	2,707,269	4,363,703

(*) Үндсэн хөрөнгө худалдан авахад төлсөн урьдчилгаа нь 2025 оны 12 сарын 31-нээр дуусаагүй барилгад капиталжих ажил болон үндсэн хөрөнгө худалдан авахад төлсөн урьдчилгаа төлбөрөөс бүрдэнэ.

9. Бараа материал

	2025	2024
Түүхий эд материал	7,071,687	4,376,191
Бэлэн бүтээгдэхүүн	3,145,511	1,522,760
Хангамжийн материал	2,936,339	2,239,898
Замд яваа бараа материал	-	1,392,874
Дуусаагүй үйлдвэрлэл	62,151	120,003
	13,215,688	9,651,726

9.1 Удаан гүйлгээтэй болон хуучирсан бараа материалын нөөц сангийн хөдөлгөөн:

	2025	2024
Эхний үлдэгдэл	-	-
Тайлант жилд байгуулсан нөөц сангийн зардал	771,445	319,121
Данснаас хассан бараа материал	(771,445)	(319,121)
Эцсийн үлдэгдэл	-	-

9.2 Барьцаалсан бараа материал

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрөөрх бараа материалын үлдэгдлийг бүхэлд нь Голомт банкны зээлд барьцаалсан.

10. Охин компани дахь хөрөнгө оруулалт

Тайлант жилийн эцсээр үйл ажиллагаа явуулж буй Группийн охин компаниудын мэдээлэл:

Охин компанийн нэр	Үндсэн үйл ажиллагаа	Группийн эзэмшлийн хувь ба саналын эрх	
		2025	2024
Усжуулах ХК	Газар тариалан	80.69%	80.69%
Агро Фийд Бордоо ХХК	Бордоо үйлдвэрлэл	100.00%	100.00%

Усжуулах ХК нь 1997 оны 3-р сарын 25-нд байгуулагдсан бөгөөд 2018 оны 10 сарын 15-наас Түмэншувуут ХК-н хяналтад шилжсэн. 2019 онд Усжуулах ХК-ны хувьцааг бүртгэлээс хасаж, Компанийг хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани болгох хүсэлтийг Монголын Хөрөнгийн Бирж болон Санхүүгийн Зохицуулах Хороонд гаргасан. Хүсэлтийн дагуу, Монголын Хөрөнгийн Бирж хувьцааг 2019 онд арилжаанаас хассан боловч, 2025 оны байдлаар Санхүүгийн зохицуулах хорооны бүртгэлд Хувьцаат Компани хэвээр байна.

Агро Фийд Бордоо ХХК нь 2023 оны 6-р сарын 20-нд байгуулагдсан, 2024 оны 9 сараас эхлэн Түмэн Шувуут ХК-н эрхэлж байсан гуравдагч талуудад тэжээл худалдан борлуулах үйл ажиллагааг явуулж байна.

ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

11. Үндсэн хөрөнгө

	Барилга байгууламж	Тоног техөөрөмж	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютер	Дуусаагүй барилга	Бусад	Нийт
Өртөг:								
2023 оны 12 сарын 31	22,801,435	25,089,998	3,214,397	4,789,917	213,755	915,216	400,975	57,425,693
Нэмэгдсэн	912,126	486,033	1,337,356	755,322	151,570	19,686,515	607,394	23,936,316
Хасагдсан	-	-	(42,405)	(29,995)	(18,374)	-	(311,869)	(402,643)
Ангилал өөрчилсөн	1,609,966	1,859,886	-	-	-	(3,781,721)	311,869	-
Дахин ангилсан	1,121,106	1,429,521	20,032	(4,073,907)	108,398	-	1,394,850	-
2024 оны 12 сарын 31	26,444,633	28,865,438	4,529,380	1,441,337	455,349	16,820,010	2,403,219	80,959,366
Нэмэгдсэн	-	180,477	1,869,159	130,130	70,899	17,251,008	931,066	20,432,739
Хасагдсан	-	-	(70,650)	-	-	-	-	(70,650)
Бусад хөдөлгөөн	8,871,242	9,145,902	-	-	-	(19,386,224)	1,369,080	-
2025 оны 12 сарын 31	35,315,875	38,191,817	6,327,889	1,571,467	526,248	14,684,794	4,703,365	101,321,455
Хуримтлагдсан элэгдэл:								
2023 оны 12 сарын 31	2,951,777	8,383,284	992,662	951,226	159,558	-	140,112	13,578,619
Элэгдэл	779,720	2,359,544	373,438	418,680	69,420	-	49,710	4,050,512
Хасагдсан	-	-	(42,405)	(29,996)	(18,374)	-	(13,479)	(104,254)
Ангилал өөрчилсөн	(134,609)	323,413	7,850	(835,230)	99,657	-	538,919	-
2024 оны 12 сарын 31	3,596,888	11,066,241	1,331,545	504,680	310,261	-	715,262	17,524,877
Элэгдэл	1,370,533	3,175,102	534,836	144,168	113,965	-	316,005	5,654,609
Хасагдсан	-	-	(60,717)	-	-	-	-	(60,717)
2025 оны 12 сарын 31	4,967,421	14,241,343	1,805,664	648,848	424,226	-	1,031,267	23,118,769
Дансны үнэ:								
2024 оны 12 сарын 31	22,847,745	17,799,197	3,197,835	936,657	145,088	16,820,010	1,687,957	63,434,489
2025 оны 12 сарын 31	30,348,454	23,950,474	4,522,225	922,619	102,022	14,684,794	3,672,098	78,202,686

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

11. Үндсэн хөрөнгө (үргэлжлэл)

11.1 Барьцаалсан үндсэн хөрөнгө ба биет бүс хөрөнгө

2025 оны 12 сарын 31-ний байдлаар 27,481,914 мянган төгрөг (2024: 26,946,393 мянган төгрөгийн) дансны үнэтэй барилга байгууламж болон газар эзэмших эрхийг банкны зээлд барьцаалсан байна.

11.2 Бүрэн элэгдсэн үндсэн хөрөнгө

	2025	2024
Өртөг	4,605,350	1,898,330
	4,605,350	1,898,330

11.3 Бараа материал болон ашиг, алдагдлаар бүртгэсэн элэгдэл

Бараа материал болон ашиг, алдагдлаар бүртгэсэн үндсэн хөрөнгө, биет бүс хөрөнгө болон биологийн хөрөнгийн элэгдэл дараах байдалтай байна.

	2025	2024
Бараа материалын өртөгт хүлээн зөвшөөрсөн	12,985,228	9,763,748
Борлуулалт ба ерөнхий удирдлагын зардлаар зөвшөөрсөн	1,151,001	552,683
	14,136,229	10,316,431

12. Биет бүс хөрөнгө

	Газар эзэмших эрх(*)	Программ хангамж	Нийт
Өртөг:			
2024 оны 1 сарын 1	601,342	47,050	648,392
Нэмэгдсэн	90,000	-	90,000
Дахин ангилал	-	-	-
2024 оны 12 сарын 31	691,342	47,050	738,392
Нэмэгдсэн	54,000	125,173	179,173
2025 оны 12 сарын 31	745,342	172,223	917,565
Хуримтлагдсан элэгдэл:			
2024 оны 1 сарын 1	78,018	36,341	114,359
Хорогдол	32,971	4,054	37,025
2024 оны 12 сарын 31	110,989	40,395	151,384
Хорогдол	50,690	56,511	107,201
2025 оны 12 сарын 31	161,679	96,906	258,585
Дансны үнэ:			
2024 оны 12 сарын 31	580,353	6,655	587,008
2025 оны 12 сарын 31	583,663	75,317	658,980

* Газар эзэмших эрх нь Монгол Улсын иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад төрөөс тодорхой зориулалт, хугацаатайгаар олгодог эрх юм. Энэ нь тухайн газрыг ашиглах, түүгээрээ бизнес эрхлэх, барилга байгууламж барих эрхийг олгодог боловч өмчлөх эрхийг олгодоггүй.

ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)

13. Биологийн хөрөнгө

13.1 Эргэлтийн биологийн хөрөнгө

	Өндөглөгч тахиа
Өртөг:	
2024 оны 1 сарын 1	6,895,293
Нас дэвшсэн	7,496,324
Хасагдсан	(4,524,588)
2024 оны 12 сарын 31	9,867,029
Нас дэвшсэн	10,281,679
Хасагдсан	(7,157,215)
2025 оны 12 сарын 31	12,991,493
Хуримтлагдсан элэгдэл	
2024 оны 1 сарын 1	4,002,252
Нэмэгдсэн	6,228,894
Хасагдсан	(4,524,588)
2024 оны 12 сарын 31	5,706,558
Элэгдэл	8,374,419
Хасагдсан	(7,157,215)
2025 оны 12 сарын 31	6,923,762
Тоо хэмжээ:	
2024 оны 1 сарын 1	400,736
Нас дэвшсэн	413,809
Хасагдсан	(266,104)
2024 оны 12 сарын 31	548,441
Нас дэвшсэн	586,248
Хасагдсан	(433,569)
2025 оны 12 сарын 31	701,120
Дансны үнэ:	
2024 оны 12 сарын 31	4,160,471
2025 оны 12 сарын 31	6,067,731

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

13. Биологийн хөрөнгө (үргэлжлэл)

13.2 Эргэлтийн бүс биологийн хөрөнгө

	Өсвөр шувуу	Бусад*	Нийт
Өртөг:			
2024 оны 1 сарын 1	1,622,207	265,914	1,888,121
Нэмэгдсэн	6,964,954	49,609	7,014,563
Нас дэвшсэн	(7,496,324)	-	(7,496,324)
Хасагдсан	-	(47,250)	(47,250)
2024 оны 12 сарын 31	1,090,837	268,273	1,359,110
Нэмэгдсэн	11,622,966	175,580	11,798,546
Нас дэвшсэн	(10,281,679)	-	(10,281,679)
Хасагдсан	-	(148,067)	(148,067)
2025 оны 12 сарын 31	2,432,124	295,786	2,727,910
Тоо хэмжээ:			
2024 оны 1 сарын 1	150,413	1,269	151,682
Нэмэгдсэн	412,486	393	412,879
Нас дэвшсэн	(413,809)	(310)	(414,119)
2024 оны 12 сарын 31	149,090	1,352	150,442
Нэмэгдсэн	690,453	1,113	254,408
Нас дэвшсэн	(586,248)	(688)	(149,778)
2025 оны 12 сарын 31	253,295	1,777	255,072
Дансны үнэ:			
2024 оны 12 сарын 31	1,090,837	268,273	1,359,110
2025 оны 12 сарын 31	2,432,124	295,786	2,727,910

(*) Бусад биологын хөрөнгө нь мал аж ахуйн сегменттэй холбоотой хонь, үхэр болон адуунаас бүрдсэн байна.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

14. Гүүдвил

	2025	2024
Өртгөөр		
Эхний үлдэгдэл	788,418	788,418
Тохируулга	-	-
Эцсийн үлдэгдэл	788,418	788,418
Хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтын алдагдал		
Эхний үлдэгдэл	788,418	788,418
Тайлант жилд гарсан үнэ цэнийн бууралтын алдагдал	-	-
Эцсийн үлдэгдэл	788,418	788,418
Цэвэр дансны дүн	-	-

Гүүдвиллийг анх хүлээн зөвшөөрөхдөө Усжуулах ХК-н цэвэр хөрөнгийн дансны үнэ болон олж эзэмшихтэй холбоотой төлсөн төлбөрийн зөрүүгээр хүлээн зөвшөөрсөн ба дараа нь холбогдох үнэ цэний бууралтын алдагдлыг бүртгэсэн.

15. Дансны ба бусад өглөг

	2025	2024
Дансны өглөг	1,975,409	1,455,999
Ногдол ашгийн өглөг (Тодруулга 18.1)	380,234	1,281,801
Бусад татварын өглөг	1,179,489	1,518,948
Цалингийн өглөг	1,461,622	900,432
Холбоотой талуудад өгөх өглөг (Тодруулга 26.1)	73,629	73,537
Бусад өглөг	447,581	830,266
	5,517,964	6,060,983

16. Гэрээний өр төлбөр

	2025	2024
Худалдан авагчдаас хүлээн авсан урьдчилгаа	152,921	943,323
	152,921	943,323

17. Зээл

Зээлийн нэрлэсэн үнэ болон хорогдуулсан өртөг нь дараах байдалтай байна:

	2025		2024	
	Нэрлэсэн үнэ	Хорогдуулсан үнэ	Нэрлэсэн үнэ	Хорогдуулсан үнэ
Богино хугацаат:				
Банкны зээл	18,280,084	15,157,941	7,220,050	5,155,272
	18,280,084	15,157,941	7,220,050	5,155,272
Урт хугацаат:				
Банкны зээл	26,446,527	24,439,097	22,607,103	20,078,079
	26,446,527	24,439,097	22,607,103	20,078,079
	44,726,611	39,597,038	29,827,153	25,233,351

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

17. Зээл (үргэлжлэл)

		2025	2024
Богино хугацаат:			
Голомт банкнаас авсан зээл	(i)	1,677,659	1,504,714
Голомт банкнаас авсан зээл	(ii)	1,173,707	1,339,602
Голомт банкнаас авсан зээл	(iii)	3,385,907	1,164,528
Голомт банкнаас авсан зээл	(iv)	587,002	-
Голомт банкнаас авсан зээл	(v)	3,017,293	-
Голомт банкнаас авсан зээл	(vi)	2,168,355	-
Хаан банкнаас авсан зээл	(vii)	191,219	352,178
Хаан банкнаас авсан зээл	(viii)	600,000	-
Хас банкнаас авсан зээл	(ix)	264,005	-
Хас банкнаас авсан зээл	(x)	83,333	200,000
ТЭДСангаас авсан зээл	(xi)	1,895,911	508,837
Хүүгийн өглөг		113,550	85,413
		15,157,941	5,155,272
Урт хугацаат:			
Голомт банкнаас авсан зээл	(i)	2,744,150	4,421,809
Голомт банкнаас авсан зээл	(ii)	2,277,808	10,540,249
Голомт банкнаас авсан зээл	(iii)	7,154,342	3,451,516
Голомт банкнаас авсан зээл	(iv)	3,515,141	-
Голомт банкнаас авсан зээл	(v)	1,619,733	-
Голомт банкнаас авсан зээл	(vi)	4,075,692	-
Хаан банкнаас авсан зээл	(vii)	-	191,219
Хаан банкнаас авсан зээл	(viii)	-	-
Хас банкнаас авсан зээл	(ix)	3,052,231	-
Хас банкнаас авсан зээл	(x)	-	83,333
ТЭДСангаас авсан зээл	(xi)	-	1,389,953
		24,439,097	20,078,079
		39,597,038	25,233,351

17.1 Зээлийн гэрээний хураангуй

- (i) Компани нь 2023 оны 5-р сарын 31-ний өдөр 8.5 тэрбум төгрөгийн жилийн 6 хувийн хүүтэй 60 сарын хугацаатай зээлийг тахианы аж ахуй эрхлэгчдэд хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэг үзүүлэх зорилготой Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам (цаашид 'ХХААХҮЯ' гэх) -ны хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих төслийн хүрээнд Голомт банкнаас авсан. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгийг барьцаалсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 19 хувь бөгөөд зөрүү 13 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө. Компани зээлийн гэрээний нөхцөлийг дагаж мөрдөөгүй тохиолдолд зээлийн хүүгийн хөнгөлөлтийг цуцалж, банкны энгийн нөхцөлтэй зээлд шилжүүлнэ. Тус зээлийн гэрээний хүрээнд компани нь зээлийн санхүүжилтийн ашиглалт, зориулалтын хэрэгжилтийн тайланг хагас жил бүр жилийн 1 болон 7 сарын эхний 15 хоногт багтаан ХХААХҮЯ-д хүргүүлэх, мөн зээлийн гэрээний хугацаанд Зээлийн гэрээний нэмэлт нөхцөлийг хангаж ажиллах үүрэг хүлээнэ.
- (ii) Компани нь 2021 оны 11-р сарын 10-ний өдөр 6 тэрбум төгрөгийн жилийн 8 хувийн хүүтэй 84 сарын хугацаатай зээлийг тахианы байр барих төслийг санхүүжүүлэх зорилгоор ХХААХҮЯ-ны хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих төслийн хүрээнд Азийн Хөгжлийн Банкны санхүүжилттэйгээр Голомт банкнаас авсан. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгийг барьцаалсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 9 хувь бөгөөд зөрүү 1 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө. Хөнгөлөлтийн нөхцөлийг (i)-с харна уу.

Компани нь 2024 оны 4-р сарын 18-ний өдөр 15 тэрбум төгрөгийн жилийн 6 хувийн хүүтэй, 48 сарын хугацаатай зээлийг тахианы мах, өндөгний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх буюу үйлдвэрлэлээ өргөтгөх, шинэчлэх зорилгоор ХХААХҮЯ-ны хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих төслийн хүрээнд Голомт банкнаас авсан. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгө ба биет бус хөрөнгийг барьцаалсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 19 хувь бөгөөд зөрүү 13 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө. Хөнгөлөлтийн нөхцөлийг (i)-с харна уу.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

17. Зээл (үргэлжлэл)

17.1 Зээлийн гэрээний хураангуй (үргэлжлэл)

- (iii) Компани нь 2025 оны 5-р сарын 27-ний өдөр 4.9 тэрбум төгрөгийн зээлийг эргэлтийн хөрөнгө санхүүжүүлэх зорилгоор ХХААХҮЯ-ны хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих жилийн 6 хувийн хүүтэй 48 сарын хугацаатайгаар Голомт банкнаас авсан. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгийг барьцаалсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 16 хувь бөгөөд зөрүү 10 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө. Хөнгөлөлтийн нөхцөлийг (i)-с харна уу.
- (iv) Компани нь 2025 оны 6-р сарын 2-ний өдөр 5 тэрбум төгрөгийн зээлийг эргэлтийн хөрөнгө санхүүжүүлэх зорилгоор ХХААХҮЯ-ны хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих жилийн 6 хувийн хүүтэй 24 сарын хугацаатайгаар Голомт банкнаас авсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 16 хувь бөгөөд зөрүү 10 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгийг барьцаалсан.
- (v) Компани нь 2025 оны 12-р сарын 31-ний өдөр 7 тэрбум төгрөгийн зээлийг ХХААХҮЯ болон Арилжааны банкууд хооронд байгуулсан "Хөдөө аж ахуйн тогтвортой үйлдвэрлэлийг дэмжих эргэлтийн хөрөнгийн зээлийн санхүүжилтийн гэрээ"-г үндэслэн Голомт банкнаас жилийн 6 хувийн хүүтэй 24 сарын хугацаатайгаар авсан. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгийг барьцаалсан бөгөөд тайлант жилд төлж барагдуулсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 16 хувь бөгөөд зөрүү 10 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө.
- (vi) Компани нь 2023 оны 6-р сарын 7-ний өдөр 1 тэрбум төгрөгийн жилийн 5 хувийн хүүтэй 36 сарын хугацаатай зээлийг бизнесийн үйл ажиллагаагаа тогтвортой явуулахад шаардлагатай эргэлтийн хөрөнгийг бүрдүүлэх зорилгоор ХХААХҮЯ-ны хүнсний хангамж, хөдөө аж ахуйн салбарын технологит ажлыг дэмжих төслийн хүрээнд Хаан банкнаас авсан. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгийг барьцаалсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 18 хувь бөгөөд зөрүү 13 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө. Хөнгөлөлтийн нөхцөлийг (i)-с харна уу.
- (vii) Компани нь 2025 оны 5-р сарын 13-ний өдөр 3 тэрбум төгрөгийн шугамын зээлийг эргэлтийн хөрөнгө санхүүжүүлэх зорилгоор жилийн 15.6 хувийн хүүтэй 24 сарын хугацаатайгаар Хаан банкнаас авсан. Зээлийн коммитмент хүү нь жилийн 0.5 хувь байна. Компани нь зээлийн шугамыг ашиглаж эхэлснээс хойш 12 сар тутам ажлын 3 хоног үндсэн зээлийн үлдэгдлийг тэглэж төлнө. Уг хугацаанд банк коммитмент хүү тооцохгүй.
- (viii) Компани нь 2025 оны 7-р сарын 7-ний өдөр 4 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын зээлийг ХХААХҮЯ-ны Хөдөө аж ахуйн тогтвортой үйлдвэрлэлийг дэмжих хөрөнгө оруулалтын зээл"-н хүрээнд Хас банкнаас жилийн 8 хувийн хүүтэй 48 сарын хугацаатай авсан. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгийг барьцаалсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 18 хувь бөгөөд зөрүү 10 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө. Хөнгөлөлтийн нөхцөлийг (i)-с харна уу.
- (ix) Компани нь 2023 оны 5-р сарын 4-ний өдөр 500 сая төгрөгийн зээлийг хөрөнгө оруулалтын зорилгоор Хас банкнаас жилийн 5 хувийн хүүтэй 36 сарын хугацаатай авсан. Уг зээлд Компанийн үндсэн хөрөнгө болон эргэлтийн хөрөнгө барьцаалсан. Банкны энгийн нөхцөлөөр зээлийн хүү жилийн 18 хувь бөгөөд зөрүү 13 хувийн хүүг Засгийн Газраас хариуцан төлнө. Хөнгөлөлтийн нөхцөлийг (i)-с харна уу.
- (x) Усжуулах ХК нь Тариалан Эрхлэгчдийг Дэмжих Сангаас 2018 оноос хойш газар тариалангийн үйл ажиллагаанд ашиглах том оврын тоног төхөөрөмжүүд худалдан авах зорилгоор валютын болон төгрөгийн зээлүүд авсан.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

17. Зээл (үргэлжлэл)

17.2 Санхүүжилтийн үйл ажиллагаанаас үүсэх өр төлбөрийг тохируулах нь

	2025	2024
1 сарын 1-ний үлдэгдэл	25,233,351	16,109,553
Мөнгөн гүйлгээ:		
- Хүлээн авсан зээл	25,250,000	18,990,000
- Зээлийн эргэн төлөлт	(10,525,800)	(7,505,383)
- Төлсөн хүү	(2,121,502)	(1,556,065)
Мөнгөн бус гүйлгээ:		
- Бараа материалаар төлсөн зээл	-	(62,659)
- Төлсөн хүү – бараа материалаар	-	(157,660)
- Хүүгийн зардал	1,759,241	1,210,375
- Капиталжуулсан хүү	503,820	462,378
- Ханшийн зөрүү	33,699	(6,848)
- Үүссэн зээлийн хөнгөлөлт	(3,299,105)	(3,120,148)
- Зээлийн хөнгөлөлтийн хорогдуулга	2,763,334	869,808
12 сарын 31-ний үлдэгдэл	39,597,038	25,233,351

17.3 Хүүгийн зардал

	2025	2024
Хүүгийн зардал(i)	1,759,241	1,210,375
	1,759,241	1,210,375

- (i) Компани Хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг хангах болон Хөдөө аж ахуйн тогтвортой үйлдвэрлэлийг дэмжих хүрээнд ХХААХҮЯ-наас тодруулга 17.1-т тодруулсан Засгийн газрын хөнгөлөлттэй зээлийг Голомт банк, Хаан банк болон Хас банкаар дамжуулан хүлээн авсан. Арилжааны банкнуудын энгийн нөхцөлтэй, ижил төрлийн зээлийн хүү болон хөнгөлөлттэй зээлийн хүү хоорондын аливаа зөрүүг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас арилжааны банканд нөхөн олгоно.

Тайлант жилд хүлээн зөвшөөрсөн Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн орлого 2,763,334 мянган төгрөг (2024: 869,808) байна. Засгийн газрын буцалтгүй тусламжийн орлогыг хүүгийн зардалтай уялдуулан хүлээн зөвшөөрч, холбогдох хүүгийн зардлаас цэвэрлэж тайлагнасан.

17.4 Барьцаа хөрөнгө

Компани банкны зээлд бараа материал, эргэлтийн хөрөнгө, барилга, газар эзэмших эрх болон хувьцааг барьцаалсан. Дэлгэрэнгүйг Тодруулга 7.3, 9, 11, 18-оос харна уу.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

18. Хувьцаат капитал

	Хувьцааны тоо		Хувьцаат капитал (мянган төгрөгөөр)	
	2025	2024	2025	2024
Эхний болон эцсийн үлдэгдэл	200,000,000	200,000,000	4,000,000	4,000,000

2025 болон 2024 оны байдлаар Компани нэг бүр нь 20 төгрөгийн нэрлэсэн үнэтэй 200,000,000 ширхэг хувьцаанаас бүрдсэн, 4 тэрбум төгрөгийн хувьцаат капиталтай байна.

Групп нь 2025 оны 2 сарын 15-ны өдрийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолоор ногдол ашиг тараахгүй болохыг шийдвэрлэсэн (2024: нэгж хувьцаанд 17.1 төгрөгийн, нийт 3,420,000 мянган төгрөгийн ногдол ашиг тараахаар шийдвэрлэсэн).

Тус компани нь Улсын бүртгэлийн ерөнхий газарт 2844753 регистрийн дугаараар бүртгэлтэй.

2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр компанийн гол хувьцаа эзэмшигчид Ж.Болдын 20,000,000 ширхэг энгийн хувьцаа болон Э.Баяржаргалын эзэмшдэг 20,000,000 ширхэг энгийн хувьцааг буюу нийт 40,000,000 ширхэг энгийн хувьцааг Голомт банкны хөнгөлөлттэй зээлд барьцаалсан байна.

18.1 Ногдол ашгийн өглөг

	2025	2024
Ногдол ашгийн өглөгийн эхний үлдэгдэл	1,281,801	1,044,690
Зарласан ногдол ашиг	-	3,420,000
Ногдол ашгаас төлсөн	(901,567)	(3,182,889)
Ногдол ашгийн өглөгийн эцсийн үлдэгдэл	380,234	1,281,801

19. Нэмж төлөгдсөн капитал

	2025	2024
Нэмж төлөгдсөн капитал	8,007,687	8,007,687
	8,007,687	8,007,687

Групп нь нь 2019 оны 1 сард нээлттэй хувьцаат компани болж Монгол улсын хөрөнгийн биржид бүртгэгдсэн. Нийт эргэлтэд байгаа энгийн хувьцааны 20 хувь буюу 40 сая ширхэг хувьцааг олон нийтэд санал болгон нийт 9.8 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт татан төвлөрүүлсэн. Нэрлэсэн үнээс илүү төлөгдсөн хэмжээ болох 9 тэрбум төгрөгөөс хувьцаа гаргалттай холбоотой гарсан 992,313 мянган төгрөгийн зардлыг хассан дүнгээр нэмж төлөгдсөн капиталыг хүлээн зөвшөөрсөн.

20. Халаасны хувьцаа

	2025	2024
Тайлант жидлийн эхний үлдэгдэл	-	-
Тайлант хугацаанд буцаан худалдан авсан хувьцаа	(185,619)	-
Дахин гаргасан буюу хүчингүй болгосон хувьцаа	-	-
Тайлант жилийн эцсийн үлдэгдэл	(185,619)	-

Групп нь 2025 оны 3 сарын 14-ны өдрийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолоор хөрвөх чадварыг нэмэгдүүлэх, хувьцааны ханшийг тогтворжуулах, хөрөнгө оруулагчдийн эзэмшиж буй хөрөнгийн үнэ цэнийг өсгөх, эрх ашгийг нь хамгаалах зорилгоор Монголын Хөрөнгийн Биржээр дамжуулан олон нийтээс хувьцаагаа эргүүлэн худалдан авч, халааслахаар шийдвэрлэсэн. Компани 2025 оны 12 сарын 31-нээр нийт 514,461 ширхэг хувьцаа халаасалсан байсан.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

21. Хяналтын эрхгүй хувь оролцоо

	2025	2024
Жилийн эхний үлдэгдэл	(347,812)	(349,308)
Тайлант жилийн дэлгэрэнгүй орлого	(38,054)	1,496
Жилийн эцсийн үлдэгдэл	(385,866)	(347,812)

22. Орлогын татварын зардал

	2025	2024
Тайлант жилийн татвар:		
Тайлант жилийн орлогын татварын зардал	2,723,528	3,441,632
	2,723,528	3,441,632

22.1 Тайлант жилийн татвар

Тайлант жилийн татварын зардлыг нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн татварын өмнөх цэвэр ашгаас тооцсон тохируулга:

	2025	2024
Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлангийн татварын өмнөх ашиг	16,967,748	18,367,154
Татварын хувиар тооцсон татварын зардал	3,668,753	4,471,907
Татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй зардлын нөлөөлөл	139,116	140,262
Тусгайлсан хувь хэмжээгээр татвар ногдуулсан орлого	1,069	1,237
Тухайн жилд хүлээн ирээдүйд шилжүүлэн тооцоогүй татварын алдагдал	16,288	-
Татварын хөнгөлөлт	(201,698)	(271,774)
Татварын бага хувийн нөлөөлөл	(900,000)	(900,000)
Орлогын татварын зардал	2,723,528	3,441,632

Монгол Улсад орлогын албан татварын зорилгоор нэгтгэл хийхийг шаарддаггүй. 2025 болон 2024 оны дээрх татварын тохируулгыг Монгол улсын Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд заасны дагуу 6 тэрбум төгрөг хүртэлх албан татвар ногдуулах жилийн орлого олсон бол 10 хувиар, 6 тэрбум төгрөгөөс дээш албан татвар ногдуулах жилийн орлого олсон бол 6 тэрбум төгрөгөөс дээш давсан орлогын дүнгийн 25 хувиар нэмж албан татвар ногдуулдаг. Татварыг Группийн хувьд бус компани тус бүрийн хувьд ногдуулсан.

22.2 Орлогын татварын өглөг

	2025	2024
Орлогын татварын өглөг, цэвэр дүнгээр 1 сарын 1	805,040	1,282,263
Тайлант жилийн орлогын татвар	2,723,528	3,441,632
Төлсөн орлогын татвар	(2,506,799)	(3,918,855)
Орлогын татварын өглөг, цэвэр дүнгээр 12 сарын 31	1,021,769	805,040

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

23. Борлуулалтын орлого ба борлуулалтын өртөг

23.1 Борлуулалтын орлого

	2025	2024
Өндөгний борлуулалт	80,440,000	67,630,647
Тэжээлийн борлуулалт	17,290,450	15,249,891
Буудайн борлуулалт	223,200	1,744,028
Тахианы махны борлуулалт	465,885	517,960
Бордооны борлуулалт	(2,489)	51,891
Сав баглаа боодлын борлуулалт	891,151	261,565
Өндөгний борлуулалтын буцаалт	(734,510)	(293,663)
Өндөгний борлуулалтын хөнгөлөлт	(986,590)	(480,391)
	97,587,097	84,681,928

23.2 Борлуулалтын өртөг

	2025	2024
Өндөгний борлуулалтын өртөг	75,443,563	63,441,171
Тэжээлийн борлуулалтын өртөг	12,839,416	12,119,492
Буудайн борлуулалтын өртөг	188,258	1,509,554
Тахианы махны борлуулалтын өртөг	426,888	401,032
Сав баглаа боодлын борлуулалтын өртөг	474,090	176,762
Бусад орлогын өртөг	284	18,691
	89,372,499	77,666,702

24. Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн бодит үнэ цэний олз

	2025	2024
Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс үүссэн бодит үнэ цэний олз- Өндөг	21,815,650	21,716,120
	21,815,650	21,716,120

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

25. Борлуулалт болон ерөнхий удирдлагын зардал

	2025	2024
Цалин болон түүнтэй холбоотой зардлууд	5,510,980	5,263,952
МАН-н төслийн судалгааны зардал	145,159	822,765
Элэгдлийн зардал	1,151,001	552,683
Шатахууны зардал	328,536	515,696
Ахмадын сангийн зардал	449,739	333,143
Бараа материалын нөөц сангийн зардал (Тодруулга 9.1)	771,445	319,121
Хангамжийн зардал	655,365	273,957
Баяр ёслолын зардал	243,603	271,621
Засвар үйлчилгээний зардал	108,113	253,268
Харилцаа холбооны зардал	248,727	204,762
Шагнал, урамшууллын зардал	-	159,820
Томилолтын зардал	96	101,278
Цахилгааны зардал	92,972	-
Мэргэжлийн ажил, үйлчилгээний зардал	191,033	101,020
Хандивын зардал	35,985	69,287
Зар сурталчилгааны зардал	194,425	60,984
Бусад татварын зардал	159,960	52,050
Түрээсийн зардал	54,147	39,784
Тээврийн зардал	91,489	19,813
Даатгалын зардал	10,017	7,524
Бусад зардал	742,684	712,482
	11,185,476	10,135,010

26. Бусад олз ба (гарз)

	2025	2024
Гадаад валютын ханшийн зөрүүгийн гарз/(олз)	136,036	(102,512)
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны гарз/(олз)	9,933	(909)
	145,969	(103,421)

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

27. Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ ба үлдэгдэл

27.1 Холбоотой талуудын үлдэгдэл

Тайлант хугацааны эцэст холбоотой талуудын үлдэгдэл дараах үлдэгдэлтэй байна:

	2025	2024
Группийн хувьцаа эзэмшигчдээс авах авлага	49,463	57,751
Группийн хувьцаа эзэмшигчдэд өгөх ногдол ашгийн өглөг	380,234	1,281,801
Группийн хувьцаа эзэмшигчдэд өгөх өглөг	73,629	73,537

27.2 Холбоотой талуудтай хийсэн ажил гүйлгээ

2025 болон 2024 онд Группийн хувьцаа эзэмшигчидтэй дараах ажил гүйлгээнүүдийг хийсэн байна:

	2025	2024
Авсан санхүүжилт	69,232	69,661
Авсан санхүүжилтээс төлсөн	77,520	32,922

27.3 Үндсэн удирдлагын цалин, урамшуулал

Үндсэн удирдлага болон удирдлагын багийн гишүүдийн тайлант үеийн цалин, урамшуулал дараах байдалтай байна. Үүнд:

	2025	2024
Тайлант үеийн цалин урамшуулал	1,052,515	789,211
	1,052,515	789,211

28. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага

Группийн санхүүгийн үндсэн хэрэгслүүд нь мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, дансны ба бусад авлага, дансны ба бусад өглөг болон банкны зээлээс бүрддэг.

Санхүүгийн хэрэгслийн ангилал:

	2025	2024
Санхүүгийн хөрөнгө:		
Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	7,781,484	1,745,804
Дансны болон бусад авлага, хорогдуулсан өртгөөр	5,445,962	5,210,200
Санхүүгийн өр төлбөр:		
Хорогдуулсан өртгөөрх санхүүгийн өр төлбөр	4,338,475	4,542,035
Зээл, хорогдуулсан өртгөөр	39,597,038	25,233,351

Групп нь үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэхийн тулд эдгээр санхүүгийн хэрэгслүүдийг эзэмшдэг. Групп арилжаалах болон санхүүгийн хамгаалалт хийх зорилгоор санхүүгийн хэрэгслүүдийг эзэмшдэггүй болно.

Группийн санхүүгийн хэрэгслээс үүсэлтэй үндсэн эрсдэлүүдийг хүүгийн эрсдэл, гадаад валютын эрсдэл, зээлийн эрсдэл болон төлбөрийн чадварын эрсдэл гэж ангилдаг.

Группийн эрсдэлийн удирдлагын бодлогыг хураангуйлан өгүүлбэл:

28. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

28.1 Зээлийн эрсдэлийн удирдлага

Группийн харилцагчид зээлийн нөхцөлөөр худалдан авалт хийгээд түүнийгээ төлж чадахгүй болсноор Групп-д зээлийн эрсдэлийг үүсгэдэг.

Одоогийн байдлаар зах зээл дээр хараат бус үнэлгээний байгууллага байхгүй байна. Иймээс Группийн зүгээс баримталдаг зээлийн борлуулалтын бодлогын дагуу удаан хугацаанд харилцсан, найдвартай харилцагчдад зээлийн лимит олгож баталдаг. Жил бүр худалдан авагчтай хийсэн борлуулалтын гэрээг шинэчилж гэрээний хэрэгжилтийг байнга хянадаг.

2025 болон 2024 оны 12-р сарын 31-ний байдлаарх зээлийн эрсдэл:

	Дансны үнэ	
	2025	2024
Банкин дахь мөнгө ба хадгаламж	7,781,484	1,745,804
Дансны авлага	5,445,962	5,210,200
	13,227,446	6,956,004

Групп тайлант хугацааны эцсээрх дансны ба бусад авлагад барьцаа аваагүй.

Группийн удирдлага нь өндөр зээлийн зэрэглэлтэй дотоодын банк болон санхүүгийн байгууллагуудад байршуулсан банкны харилцах дансанд харгалзах санхүүгийн зээлийн эрсдэлийн түвшинг бага гэж үзсэн. Группийн удирдлага нь дефолтын магадлал нь бага гэж үзсэн тул нөөц санг байгуулаагүй.

Дансны болон бусад авлагын үнэ цэний бууралтын үнэлгээний дэлгэрэнгүйг Тодруулга 7-д тусгасан болно.

28.2 Хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлага

Хөрвөх чадварын эрсдэл гэдэг нь Групп өөрийн санхүүгийн өр төлбөрийг барагдуулах үүргээ биелүүлэхэд хүндрэлтэй болох эрсдэл юм. Групп нь хэвийн болон онцгой нөхцөлд их хэмжээний алдагдалд орохгүйгээр, Группийн нэр хүндэд хохирол учруулах эрсдэлийг бий болгохгүйгээр өр төлбөрөө гэрээний хугацаанд төлж барагдуулахад хүрэлцэхүйц хөрвөх чадварыг байнга барьж байх ёстой гэдэг зарчмаар хөрвөх чадварыг удирдан зохицуулдаг.

Группийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл нь хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагыг хариуцдаг ба Группийн богино, дунд ба урт хугацааны санхүүжилт болон хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлагын шаардлагад нийцсэн хөрвөх чадварын бүтцийг бий болгох үүрэгтэй. Групп санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийн төлөгдөх хугацаа, банкнаас зээл авах чадавх, зээлийн ашиглагдаагүй үлдэгдэл, мөнгөн урсгалын таамаглал болон гүйцэтгэлд үндэслэн хөрвөх чадварын эрсдэлийг удирддаг.

Хүснэгтэд Группийн дериватив бус санхүүгийн өр төлбөрийг гэрээгээрх төлөх хугацаагаар нь ангилан тайлагнасан. Энэхүү хүснэгтийн дүнгүүд нь үндсэн төлбөр болон хүүг агуулсан болно. Хүснэгтэн дэх мэдээлэл нь Группийн төлбөр төлөх шаардлагатай хамгийн эхний хугацаанд үндэслэсэн дискаунтлаагүй мөнгөн гүйлгээг харуулж байна.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

28. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

28.2 Хөрвөх чадварын эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

	Жигнэсэн дундаж хүүгийн түвшин	3 сараас бага	3-6 сар	6 сараас 1 жил	1-3 жил	3 жилээс дээш	Нийт	Дансны үнэ
2025 оны 12 сарын 31								
Хүүгүй хэрэглүүр	-	4,338,475	-	-	-	-	4,338,475	4,338,475
Тогтмол хүүтэй хэрэглүүр	5.51%	3,369,383	4,132,376	12,355,174	26,422,497	1,489,282	47,768,712	39,597,038
		7,707,858	4,132,376	12,355,174	26,422,497	1,489,282	52,107,187	43,935,513

	Жигнэсэн дундаж хүүгийн түвшин	3 сараас бага	3-6 сар	6 сараас 1 жил	1-3 жил	3 жилээс дээш	Нийт	Дансны үнэ
2024 оны 12 сарын 31								
Хүүгүй хэрэглүүр	-	4,542,035	-	-	-	-	4,542,035	4,542,035
Тогтмол хүүтэй хэрэглүүр	5.42%	1,896,700	2,440,598	4,463,492	20,645,973	4,427,006	33,873,769	25,233,351
		6,438,735	2,440,598	4,463,492	20,645,973	4,427,006	38,415,804	29,775,386

28.3 Зах зээлийн эрсдэл

Зах зээлийн эрсдэл гэдэг нь зах зээлийн үнийн өөрчлөлт тухайлбал хүүгийн хувь, гадаад валютын ханш өөрчлөгдсөнөөр Группийн орлого эсвэл эзэмшиж буй санхүүгийн хэрэглүүрийн үнэлгээнд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэл юм. Групп зах зээлийн үндсэн эрсдэл болох хүүгийн эрсдэл болон гадаад валютын эрсдэлийг дараах дурдсанаар хянаж удирддаг.

Зах зээлийн эрсдэлийн удирдлагын зорилго нь параметруудийг зөвшөөрөгдөх хэмжээнд барих, эрсдэлийг бууруулахын тулд зах зээлийн эрсдэлийг удирдах, хянах явдал юм.

28.3.1 Зээлийн хүүгийн эрсдэлийн удирдлага

Групп нь 2025 болон 2024 оны 12 сарын 31-нээр зөвхөн тогтмол хүүтэй зээлтэй байсан учраас зээлийн хүүгийн өөрчлөлтийн эрсдэл байхгүй. Зээлийн хүүгийн эрсдэлийг удирдахдаа хамгаалалтын хэрэглүүрийг ашигладаггүй.

Группийн удирдлага хүүгийн түвшингийн өөрчлөлт нь зээлийн хүүгийн зардалд нөлөөлөөгүй учраас шинжилгээ бэлтгээгүй болно.

**ТҮМЭН ШУВУУТ ХК БА ТҮҮНИЙ ОХИН КОМПАНИУД
НЭГТГЭСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГУУД
12-Р САРЫН 31-НЭЭР ТАСАЛБАР БОЛГОСОН 2025 ОН
(МЯНГАН ТӨГРӨГӨӨР)**

28. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

28.3.2 Гадаад валютын эрсдэлийн удирдлага

Групп-д төгрөгөөс өөр валютаар үүссэн худалдан авалт болон төлбөртэй холбоотойгоор гадаад валютын ханшийн эрсдэл үүсдэг. Групп нь гадаад валютын эрсдэлийг гадаад валютын дериватив хэрэгслийг ашиглан хянадаггүй.

Группийн гадаад валютаар үүссэн санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрийг тайлангийн өдрийн байдлаар төгрөгөөр үзүүлбэл дараах байдалтай байна:

	2025		2024	
	Хөрөнгө	Өр төлбөр	Хөрөнгө	Өр төлбөр
Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн	18,299	907,622	6,140	1,605,395
	18,299	907,622	6,140	1,605,395

Гадаад валютын мэдрэмжийн шинжилгээ

Группийн гадаад валютын ажил гүйлгээ нь ихэнхдээ америк доллар, юань болон рубль (хамтад нь "Гадаад валют" гэх)-р хийгддэг. Дээрх валютуудтай харьцах Монгол төгрөгийн ханш 10 хувиар өсөх/буурах үеийн мэдрэмжийг доорх хүснэгтэд харуулав. Гүйцэтгэх удирдлагын түвшинд гадаад валютын эрсдэлийг үнэлэхдээ дээрх 10 хувийн мэдрэмжийг ашигладаг ба энэ нь гадаад валютын ханш дахь удирдлагын үнэлж буй боломжит өөрчлөлтийг илэрхийлнэ.

Хэрэв санхүүгийн тайлангийн өдрөөр төгрөгийн ханш дээрх гадаад валютуудын эсрэг 10%-иар чангарахад Группийн татварын өмнөх ашиг дор хүснэгтэд үзүүлснээр өснө. Энэхүү шинжилгээнд бусад бүх хувьсах үзүүлэлтүүдийг тогтмол гэж үзсэн.

	2025	2024
Татварын өмнөх ашигт үзүүлэх нөлөөлөл	88,932	159,926
	88,932	159,926

Санхүүгийн тайлангийн өдрөөр бусад бүх үзүүлэлтүүд тогтмол байх үед төгрөгийн ханш бусад валютын эсрэг 10%-иар сулрахад Группийн татварын дараах ашигт үзүүлэх нөлөөлөл дээрх дүнтэй тэнцүү боловч эсрэг нөлөө үзүүлнэ.

28.4 Санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэнэ

Групп нь үнэлгээний техникүүдийг ашиглан санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэнийг тодорхойлох, толилуулахдаа дараах шатлалуудыг хэрэглэдэг. Үүнд:

Зэрэглэл 1: Бодит үнэ цэнэ нь ижил төстэй санхүүгийн хэрэгслийн идэвхтэй зах зээл дээр тогтоосон үнэд үндэслэсэн байх;

Зэрэглэл 2: Бодит үнэ цэнийг хэмжихдээ ашигласан мэдээ нь зах зээл дээрээс шууд ба шууд бусаар олж авах боломжтой бусад техникүүд;

Зэрэглэл 3: Зах зээлийн мэдээлэлд үндэслэгдээгүй мэдээ ашиглан бодит үнэ цэнийг тооцоолох арга ашиглан тооцоолсон техникүүд.

28. Санхүүгийн хэрэгсэл ба санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага (үргэлжлэл)

28.4.1 Бодит үнэ цэнээр тусгаагүй санхүүгийн хэрэгслийн бодит үнэ цэнэ

Групп санхүүгийн тайланд бодит үнэ цэнээрээ тусгаагүй тэдгээр санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнийг дараах байдлаар тодорхойлсон.

- (i) Бодит үнэ цэнэ нь дансны үнэтэйгээ ойролцоо санхүүгийн хөрөнгө ба өр төлбөрүүд

Нэг жилээс доош хугацаанд төлөгдөх болон нөхөгдөх санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрүүдийн бодит үнэ цэнэ нь тэдгээрийн дансны үнэтэйгээ ойролцоо гэж авч үзсэн.

- (ii) Тогтмол хүүтэй санхүүгийн хэрэглүүр

Хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн тогтмол хүүтэй санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг анх хүлээн зөвшөөрч бүртгэх үеийн зах зээлийн хүү болон Монголд байгаа ижил төстэй санхүүгийн хэрэглүүрийн одоогийн хүүг харьцуулж тодорхойлдог.

Группийн санхүүгийн хэрэглүүр нь зээл ба авлага болон бусад хорогдуулсан өртгөөр бүртгэсэн өр төлбөрөөс бүрдэнэ.

Удирдлага нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгагдсан тэдгээр санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөрийн дансны үнэ нь бодит үнэ цэнтэй ойролцоо гэж үзэж байна.

29. Капиталын эрсдэлийн удирдлага

Групп тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах зорилгоор өөрийн капиталыг удирдахын зэрэгцээ хувьцаа эзэмшигчийн өгөөжийг хамгийн ихээр байлгахын тулд зээл болон өөрийн хөрөнгийн харьцааг оновчтой байлгахыг зорьдог. Группийн нийт стратегийн бодлого 2024 оныхоос өөрчлөгдөөгүй байна.

Группийн капиталын бүтэц нь цэвэр зээл (зээлээс мөнгөн хөрөнгийг хассан) ба өөрийн хөрөнгөөс бүрдэх бөгөөд өөрийн хөрөнгө нь дүрмийн сан, нэмж төлөгдсөн капитал, нөөц ба хуримтлагдсан ашгаас тус тус бүрддэг.

30. Тайлангийн дараах үйл явдал

Түмэн шувуут ХК нь 2026 оны 02 дугаар сарын 14-ний өдрийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн тогтоолоор 2025 оны цэвэр ашгийн 30 хувьтай тэнцэх ногдол ашиг хуваарилахаар шийдвэрлэсэн.

Түмэн шувуут ХК нь Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2026 оны 03 дугаар сарын 4-ний өдрийн тогтоолоор хувьцааны хөрвөх чадварыг нэмэгдүүлэх, хувьцааны ханшийг тогтворжуулах, хөрөнгө оруулагчдийн эзэмшиж буй хөрөнгийн үнэ цэнийг өсгөх, эрх ашгийг хамгаалах зорилгоор нийт 500,000,000 /Таван зуун сая/ төгрөг хүртэлх үнийн дүнгээр "Түмэн шувуут" ХК-н хувьцааг Монголын Хөрөнгийн Биржээр дамжуулан олон нийтээс эргүүлэн худалдан авч, халааслахаар шийдвэрлэсэн.

Үүнээс өөр санхүүгийн тайланд нөлөөлөхүйц, тодруулахыг шаарддаг тайлангийн дараах үйл явдал гараагүй.